

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

**«Արմէն Սարգսեանը Նախագահի
Պաշտօնը կը Ստանձնէ՝ Խախտելով
Սահմանադրութիւնը».**

Հասսարակական շուրջ մէկ տասնեակ կազմակերպութիւններ համատեղ յայտարարութիւն տարածած են, թէ Արմէն Սարգսեանը նախագահի պաշտօնը կը ստանձնէ՝ «խախտելով Սահմանադրութեամբ յստակ սահմանուած քաղաքացիութեան հետ կապուած պահանջը»:

«Ազգային ժողովը քննարկե-
լով Հայաստանի Հանրապետական
կուսակցութեան (ՀՀԿ) կողմից ՀՀ
նախագահի պաշտօնում առաջարր-
ուած Արմէն Սարգսեանի թեկնա-
ծութիւնը՝ Մարտի 2-ին 90 կողմ ու
10 դէմ ձայնով նրան ընտրեց ՀՀ
նախագահ։ Մէնք՝ ներքոստորագր-
եալներս, արձանագրում ենք, որ
Արմէն Սարգսեանը որեւէ կերպ
չփարատեց իր քաղաքացիութեան
հետ կապուած կասկածները, մաս-
նաւորապէս առ այն, որ նա չի
բաւարարում վերջին վեց տարում
միայն Հայաստանի Հանրապետու-
թեան քաղաքացիի լինելու սահմա-
նադրական պահանջը։ Թէեւ բագ-
մաթիւ հարթակներում հչեցուել
էր հանրութեան պահանջը՝ հրա-
պարակելու Մեծ Բրիտանիայի քա-
ղաքացիութիւնը դադարեցնելու
պահը հաւասարող փաստաթուղթը,
Ա. Սարգսեանը ներկայացրեց ըն-
դամէնը տեղեկանք՝ տրուած ՀՀ
ուստիկանութեան անձնագրային եւ
վիզաների վարչութեան կողմից,
ինչն ընդամէնը վկայում է նրա ՀՀ
քաղաքացի լինելու մասին եւ չի
կարող փոխարինել Մեծ Բրիտան-
իայի պետական մարմնի կողմից

**«Եթէ Քաղաքական Խումբը Որոշում
Կայացնէ, Սերժ Սարգսեանը պէտք է
Ենթարկուի Ու Դաշնայ Վարչապետ».
Վահրամ Պաղտասարեան**

«Սերժ Սարգսեանը միանձնեայ որոշում չի կայցներ, այդ որոշումը պէտք է կայցնէ քաղաքական խումբը, իսկ անձը՝ ենթարկուի», Ազգային ժողովի ճեպարհուուց ժամանակի ըստ համարույցներու ժամանակի ըստ է ՀՀԿ խմբակցութեան ղեկավար Վահրամ Պաղտասարեանը, անդրադառնալով 2014-ին Սերժ Սարգսեանի այն յայտարարութեան, թէ ինքը չի յաւակնիր ո՛չ նախագահի, ո՛չ արքա վարչապետի թեկնածութեան:

«Եթէ կը լինեն թեկնածուներ,
որ կը հրաժարուեն եւ դա հիմնա-
ւոր կը լինի, ապա մենք կը քննար-
կենք», - նշած է ան:

Դիտարկման, թէ որոշման կայացման պարագային եթէ Սերժ Սարգսեանը չցանկաց վարչապետի պաշտօն ստանձնել, արդեօք ստիպուած պիտի ենթարկուի քաղաքական խումբի որոշումին եւ վարչապետ դառնայ, Պաղտասարեանը արձագանքած է. « Ի հասել »:

Ապագան կամ է. « Ի՞նչ է առաջին ժամանակակիցին կամ առաջին աշխարհական պատճենի համաձայն վարչապետի ընտրութիւնները պէտք է տեղի ունենան Մայիսի 2-ին ԱԺ նիստի ժամանակ, մինչդեռ ընդդիմութեան պնդմամբ հիմա որոշում կայ, Ապրիլի 16-ին վարչապետի թեկնածու առաջադրել իսկ ընտրութիւնները կազմակերպել պես 17 Ապրիլին, Պաղտասարեանն ըստ է, որ Նման որոշում չկայ: «Կանոնակարգի կամ օրէնսդրութիւնը կամ առաջին աշխարհական պատճենի համաձայն վարչապետի ընտրութիւնները պէտք է տեղի ունենան Մայիսի 2-ին ԱԺ նիստի ժամանակ, մինչդեռ ընդդիմութեան պնդմամբ հիմա որոշում կայ, Ապրիլի 16-ին վարչապետի թեկնածու առաջադրել իսկ ընտրութիւնները կազմակերպել պես 17 Ապրիլին, Պաղտասարեանն ըստ է, որ Նման որոշում չկայ:

բութեան խախտում թոյլ չենք տուել

«Հանրային ճնշման Պարագային Կրնանք Թոյլ Չտալ Սերժ Սարգսեանի Վերարտադրութիւնը». Փաշինեան

Սերժ Սարգս-
եանը վարչապե-
տի պաշտօնին
կրնայ չ'առաջադր-
ուիլ միայն մէկ
պայմանով՝ հանրա-
յին ճնշումով, ըսած
է Ազգային ժողո-
վի «Ելք» խմբակ-
ցութեան ղեկավար՝
Նիկոլ Փաշինեանը,
5 Մարտին, Երե-
ւանի Ազատու-
թեան հրապարա-
կու քառարական

Նիկոլ Փաշինեան Ազատութեան հրապարակի
վրայ հանդիպում կ'ունենայ քաղաքական
աքրիստոնեան հետ

«ԻՐԱՎԻՃԱԿ Է»

բայց արարութիւնը ստորագրած էն «Թրանսվարդնականի ինքը ըլքնաշընլ» հակակաշառակերպական կեղրոնքը, լրագրողներու «Ասպարէզ» ակումբը, «Իրազեկ քաղաքացիներու միաւորում», «Բացհասարակութեան հիմնադրամներ - Հայաստան», «Յանուան» հաւասարի աւունքներու» հասարակական կազմակերպութիւնները, Հելսինքի եան քաղաքացիական խորհուրդի Վանաձորի գրասենեակը:

Նշենք, որ Հայաստանի Սահմանադրութեան համաձայն՝ նախագահ կընայ ընտրուիլ վերջին վեց տարիներուն միայն Հայաստանի քաղաքացի հանդիսացող անձը։ Մինչեւ «Հետք» պարբերականը օրերս հարապարակած է բրիտանական ընկերութիւններու արձանագրութիւններէն վերցուած տուեալներ, որոնց համաձայն՝ Ա. Սարգսեանը 2014 թուականին դեռ եղած է Մեծ Բրիտանիոյ քաղաքացի։

զարգանում, երբ ՀՀԿ-ն վարչապետի տի թեկնածու է առաջադրում Սերժ Սարգսեանին։ Ես կարծում եմ, որ դա կարող է տեղի չունենալ միայն մի պայմանում, երբ լինի հանրապետին ճնշում։ Հանրութիւնը պէտք է իր կարծիքն արտայացի եւ կարծում եմ, որ ին քաղաքական ուժը որը նաեւ ընտրութիւնների արդիւնքներով որոշակի առաջնորդական դիրք է ունեցել, այդ հնարաւորութիւնը կարող է տալ։ Մենք մեր կուսակցութիւնում կը քննարկենք եւ բոլոր հարցերի պատասխանը՝ կը տանք», ըստած է ան։

Նիկոլ Փաշինեանը նշած է, որ
Հանրաւոր է առանց բոլոր թեան,
խաղաղ ցոյցերու, հանրապին ճնշման
միջոցով հասնի այն բանին, որ
Սերժ Մարգարեանը վարչապետի
պաշտօնին չկերարտադրուի:

Հայստանի մէջ կը ներդրուի
վարչապետական միապետութիւն
եւ նման համակարգ կրնայ ստեղծ-
ուիլ միայն Սերժ Սարգսեանի հա-
մար, այս մասին խորհրդարաննա-
կան ճեպազրուցներու ժամանակ
յայտարարած է Նիկոլ Փաշինեա-
նը՝ պատասխանելով «Ազատու-
թեան» հարցին, թէ ուրկէ՞ իրեն
այն համոզմունքը, որ Սերժ Սարգս-

եանը, հակառակ ըրած յայտարարութեան, թէ վարչապետ կամ նախագահ պիտի չդառնայ, միեւնոցննէ, պիտի առաջադրուի վարչապետի պաշտօնին:

«Ազատութեան» հարցին, թէ
արդեօք հնարաւոր կը համարէ, որ
ժողովուրդին «Ազատութեան» հրա-
պարակ հաւաքելի՞ն ետք պարզ դառ-
նայ, որ Սերժ Մարգարեանը չի ցան-
կար վարչապետի պաշտօնին առա-
ջադրուիլ, Նիկոլ Փաշինեանն ըսած
է, թէ այդ սենարը հաւանական չի
համարեր՝ դատելով կատարուող
օրէնսդրական փոփոխութիւններէն:

«Այո, նման սենարը ես այս
պահին հաւանական չեմ համա-
րում, նման սենար հաւանական եմ
համարում միայն ժողովրդի ճնշման
ներքոց: Եթէ Դուք, օրինակ, վաղ-
ուայ արտահերթի օրէնսդրական
փաթեթները նայէք, կը տեսնէք, որ
Հայաստանում այս օրէնսդրական
փաթեթներով ներգրաւում է վար-
չապետական (բռնապետութեան)
տիքթաթուրացի համակարգը, եւ
թոյլ տուէք ասել, որ նման համա-
կարգ կարող է կառուցցուել միայն
Սերժ Սարգսեանի համար», - յայ-
տարարած է ընդդիմադիր պատ-
գամաւորը:

Գրանցուած է Նախորդ Տասնամեակի Ամենաբարձր Տնտեսական Ազը՝ 7.5 Տոկոս

Ազգային վիճակագրական ծառայութեան երէկ հրապարակած տուեալներու համաձայն, 2017-ինը՝ 2016-ի համեմատ, երկրի տնտեսութիւնը աճած է 7.5 տոկոսով:

Յատկանշական է, որ ԱՎԾ-ն
այս թիւը հրապարակած է նախա-
գահ Սարգսեանի յայտարարութե-
նէն բնդամէնը ժամէր անց:

Նախագահականի լրատուա-
կան ծառայութեան հաղորդագրու-
թեան համաձայն, վարչապետ Կա-
րէն Կարապետեանի, փոխվարչա-
պետ Վաչէ Գաբրիէլեանի, Կեդրո-
նական դրամատուան նախագահ Ար-
թուր Զաւատեանի եւ սոցիալ-
տնտեսական ոլորտի համար պա-
տասխանատու այլ պաշտօնեաներու
հետ խորհրդակցութեան Սերժ

Սարգսեանը ոչ միայն կարեւորած է
յառաջիկայ տարիներուն անտեսա-
կան աճի բարձր վարկանիշերու
ապահովելը, այլեւ ընդգծած է. -
«Տնտեսական աճի արդինաքնները պէտք
է հասանելի լինեն հանրութեան բոլոր
շերտերի եւ յատկապէս՝ սոցիալապէս
հասելի հաս են հանրա»:

լոցալի բաւերը հասար»:
Սերժ Սարգսեանը կրկին խօ-
սած է Երկարատեղ ռազմավարու-
թեան մասին. - «Ես կարծում եմ

որ մօտակայ մի քանի շաբաթների ընթացքում մենք աւարտին կը հասցնենք մինչեւ 2030 թուականը Հայաստանի տնտեսական եւ սոցի-ալական զարգացման ռազմավա-րութիւնը»:

Առաջին անգամը չէ, որ շուրջ
քսան տարի Հայաստանի մէջ իշ-
խող Հանրապետական կուսակցու-
թեան առաջնորդը կը խօսի երկա-
րատեւ տնտեսական աճի մասին։
Նախորդը 2013-ի Մարտին էր,
երբ Սերժ Սարգսեանը կառավա-
րութենէն պահանջած էր յետագայ
տարիիներուն ապահովել առնուագն
7 տոկոս տնտեսական աճ։ - «Հա-
յաստանի Հանրապետութեան այն
կառավարութիւնը, որ տարուայ
արդին քններով, դա վերաբերուամ
է 13 թուականին, 14-ին, 15-ին, 16-
ին, 17-ին, չափահովի 7 տոկոս
տնտեսական աճ, այդ կառավարու-
թիւնը պէտք է հրաժարական տայ»։
Իսկանդար Թիւնոս առևաճ այ-

ՐՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, ՍԱՂԱՅՄ, այլ
է. Ազգային վիճակագրական ծա-
ռայութեան տուեալներու համա-
ձայն, 2013-2017 թուականներուն
տարեկան միջին տնտեսական աճը
կազմած է 6իշտ երկու անգամ քիչ՝
3.5 տոկոս:

«Արմեն Սարգսեանի Ընտրութեամբ Հանրապետութիւնը Նոր Փուլ Թեւակոյիսց». Արմեն Մկրտչեան

Ինչպէս արդէն յայտնի է, Ազգային ժողովը 90 կողմ, 10 դէմ ձախներով քուէարկեց Հայաստանի Հանրապետութեան 4-րդ նախագահի ծիսակ թեկնածու Արմէն Սարգսեանի օգտին:

Politics.am-ը այս գործընթացի մասին զրուցել է Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան կուսակցութեան Հայաստանի կառուցիք քաղաքական խորհրդի ղեկավար Արմէն Մկրտչեանի հետ:

-Ինչպէս նամուլից տեղեկացնք, դեռ շաբաթներ առաջ նախագահի թեկնածու Արմեն Սարգսեանը արտախորհրդարանական ուժերից առաջնորդ հիւրընկալուեց ծեր կուսակցութեան գրասենեակում: Ի՞նչ տուեց այդ հանդիպումը:

-Ճիշտ էք նկատել, եւ մենք հանդիպման ընթացքում Արմէն Սարգսեանին ներկայացրել ենք թէ համայն հայութեան առաջ դրուած մարտահրաւերի վերաբերեալ մէր մտահոգութիւնները, թէ ներհայաստանեան խնդիրների շուրջ, եւ ստացել ենք բաւական հետաքրքիր ու ծանրակշիռ պատասխաններ: Հանդիպման ընթացքում քննարկել ենք երկրում առկայ սոցիալական խնդիրները, արտագործի տեմպերը, բոլորիս այդքան յուղող գնաճի կարգաւորման հնարաւորութիւնները, նոր աշխատատեղերի ստեղծման հնարաւորութիւնները եւ այլն: Մեզ բաւական հարցերի պատասխաններ առդ հանդիպումը: Դա հանդիպում էր Հայաստանի ապագայով մտահոգ մարդու, բովանդակալից ծրագրեր ունեցող մարդու եւ հայկական ամենահին քաղաքական ուժի միջեւ:

-Արմեն Սարգսեանը ստացաւ խորհրդարանի ճնշող մեծամասնութեան քուէները: Ինչպէս կը գնահատէք այս փաստը:

-Նախ ասեմ, որ Արմէն Սարգսեանի հետ անձնական շփումը եւ նրա հանդէպ հանրային ընկալման դրական մօտեցումը ամբողջութեամբ համընկան, եւ տրամաբա-

նական էր, որ նոյն տպաւորութիւնը շատերի մօտ է լինելու: Մենք տարիներ շարունակ բարձրաձայնել ենք կենապրութիւն չունեցող, գիտութիւնից հեռու, կամացին յատկանիշներից գուրկ ու հայ ժողովրդի հաշուին հարստացած իշխանաւորների դէմ, եւ այս դէպում Արմէն Սարգսեանը 180 աստիճանով հակառակ օրինակն է: Մենք մեր առջեւ ունենք մարդու, ով դեռ խորհրդային տարիներից է համաշխարհային հռչակ ձեռքք բերել, մարդու, ով անկախ Հայաստանի կայացման գործում ունի իր աւանդը, ով դիւնագիտական լրջագոյն գործունէութիւն է ծաւալել եւ մարդու, ով իր ընտանեկան բիզնեսներն է կարողացել զարգացնել հայրենիքից հեռու, մշտապէս կապ պահելով Հայաստանի հետ: Եւ եկէք հաշուի առնենք, որ բացի իշխան կուսակցութիւնից, մեծ հաշուով որեւէ քաղաքական ուժ այլընտրանք չէր կարող ներկայացնել, իսկ իշխան կուսակցութեան կադրային բազայում Արմէն Սարգսեանի որակական յատկանիշներին համեմատուող երկրորդ անձը չկայ:

-Փաստօրէն դուք ողջունում է՞ք Սարգսեանի ընտրութելը:

-Փաստօրէն մենք ֆիքսում ենք, որ հնարաւոր այլընտրանքների բացակայութեան, եղած ներկապնակի առկայութեան պայմաններում Արմէն Սարգսեանը լաւագոյն տարբերակն էր եւ մեզ համար ընկալելի նախագահի թեկնածու:

-Այնուամենայնի նախագահը նոր Սահմանադրութեանը բաւական քիչ լիազորութիւններու ունեցող մարդու եւ հայկական ամենահին քաղաքական ուժի միջեւ:

-Ինձ թլում է ցանկացած պաշտօն կարեւորում եւ ուժ է ստանում պաշտօնը զբաղեցնող անձով: Կեանքը առջեւում է, սակայն ես լիայոյս եմ որ Արմէն Սարգսեանի ընտրուելով դրական փոփոխութիւնների սկիզբ կը դրուի:

Զեր Ծանուցումները Վատահեցէք

«Մասիս» Շաբաթաթերթին

T: (626) 797-7680 massis2@earthlink.net

Պէյրութի Մէջ Շեծի Ենթարկուած Է «Թիւֆէնքեան» Հիմնադրամի Տնօրէն Ռաֆֆի Տուտագլեանը

«Թիւֆէնքեան» հիմնադրամի գործադիր տնօրէն Ռաֆֆի Պէյրութիւնը Պէյրութի հայաշատ Պուրճ Համուտ թաղածամասին մէջ դաժան ծեծի ենթարկուելէ ետք հիւանդանոց տեղափոխուած է՝ զլուխու աչքի կարգ մը վնասուածք ներով եւ դիմածնոտային կոտրուած քններով:

Այսայս անձինք 26 Փետրուարին յարձակած էին Տուտագլեանի եւ իր գործընկերոջ վրայ «Շաղպոյեան» մշակութային կեղրոնի կառատան մօտ: Յարձակման պատճառը դեռ յայտնի չէ:

Շատ անհատներ եւ կազմակերպութիւններ, ինչպէս Գանատահայութեան կուսակցութիւնը Արմէնի հանձեանը, Արցախի մարդու իրաւունքներու պաշտպան Ռուբէն Մուրադի մասին մօտ: Յարձակման պատճառը դեռ յայտնի չէ:

«Անչափ զարմացայ ու զայրացայ՝ տեղեկանալով Թիւֆէնքեան հիմնադրամի հայատանեան գրասեների գործադիր տնօրէն Ռաֆֆի Տուտագլեանի միութիւնը դատապարտած են կատարուած ըլլուիս էլեկտրացրած տաքդուիւնի վեռագիտական սեղմութօրէն գոր-

ծակցում ենք Ռաֆֆիի հետ, եւ նրա հայրենանուէր գործունէութեան մասին Արցախուում գիտեն շատերը: Վատահ եմ, որ նրա վրայ ձեռք բարձրացրած տաքդուիւնի վեռագիտական սեղմութօրէն գոր-

ծակցում ենք Ռաֆֆիի հետ, եւ նրա վրայ ձեռք բարձրացրած տաքդուիւնի վեռագիտական սեղմութօրէն գոր-

ծակցում ենք Ռաֆֆիի հետ, եւ նրա վրայ ձեռք բարձրացրած տաքդուիւնի վեռագիտական սեղմութօրէն գոր-

ծակցում ենք Ռաֆֆիի հետ, եւ նրա վրայ ձեռք բարձրացրած տաքդուիւնի վեռագիտական սեղմութօրէն գոր-

ծակցում ենք Ռաֆֆիի հետ, եւ նրա վրայ ձեռք բարձրացրած տաքդուիւնի վեռագիտական սեղմութօրէն գոր-

ծակցում ենք Ռաֆֆիի հետ, եւ նրա վրայ ձեռք բարձրացրած տաքդուիւնի վեռագիտական սեղմութօրէն գոր-

ծակցում ենք Ռաֆֆիի հետ, եւ նրա վրայ ձեռք բարձրացրած տաքդուիւնի վեռագիտական սեղմութօրէն գոր-

ծակցում ենք Ռաֆֆիի հետ, եւ նրա վրայ ձեռք բարձրացրած տաքդուիւնի վեռագիտական սեղմութօրէն գոր-

ծակցում ենք Ռաֆֆիի հետ, եւ նրա վրայ ձեռք բարձրացրած տաքդուիւնի վեռագիտական սեղմութօրէն գոր-

ծակցում ենք Ռաֆֆիի հետ, եւ նրա վրայ ձեռք բարձրացրած տաքդուիւնի վեռագիտական սեղմութօրէն գոր-

ծակցում ենք Ռաֆֆիի հետ, եւ նրա վրայ ձեռք բարձրացրած տաքդուիւնի վեռագիտական սեղմութօրէն գոր-

ծակցում ենք Ռաֆֆիի հետ, եւ նրա վրայ ձեռք բարձրացրած տաքդուիւնի վեռագիտական սեղմութօրէն գոր-

ծակցում ենք Ռաֆֆիի հետ, եւ նրա վրայ ձեռք բարձրացրած տաքդուիւնի վեռագիտական սեղմութօրէն գոր-

ծակցում ենք Ռաֆֆիի հետ, եւ նրա վրայ ձեռք բարձրացրած տաքդուիւնի վեռագիտական սեղմութօրէն գոր-

ծակցում ենք Ռաֆֆիի հետ, եւ նրա վրայ ձեռք բարձրացրած տաքդուիւնի վեռագիտական սեղմութօրէն գոր-

ծակցում ենք Ռաֆֆիի հետ, եւ նրա վրայ ձեռք բարձրացրած տաքդուիւնի վեռագիտական սեղմութօրէն գոր-

ծակցում ենք Ռաֆֆիի հետ, եւ նրա վրայ ձեռք բարձրացրած տաքդուիւնի վեռագիտական սեղմութօրէն գոր-

ծակցում ենք Ռաֆֆիի հետ, եւ նրա վրայ ձեռք բարձրացրած տաքդուիւնի վեռագիտական սեղմութօրէն գոր-

ծակցում ենք Ռաֆֆիի հետ, եւ նրա վրայ ձեռք բարձրացրած տաքդուիւնի վեռագիտական սեղմութօրէն գոր-

ծակցում ենք Ռաֆֆիի հետ, եւ նրա վրայ ձեռք բարձրացրած տաքդուիւնի վեռագիտական սեղմութօրէն գոր-

ծակցում ենք Ռաֆֆիի հետ, եւ նրա վրայ ձեռք բարձրացրած տաքդուիւնի վեռագիտական սեղմութօրէն գոր-

ծակցում ենք Ռաֆֆիի հետ, եւ նրա վրայ ձեռք բարձրացրած տաքդուիւնի վեռագիտական սեղմութօրէն գոր-

ծակցում ենք Ռաֆֆիի հետ, եւ նրա վրայ ձեռք բարձրացրած տաքդուիւնի վեռագիտական սեղմութօրէն գոր-

ծակցում ենք Ռաֆֆիի հետ, եւ նրա վրայ ձեռք բարձրացրած տաքդուիւնի վեռագիտական սեղմութօրէն գոր-

ծակցում ենք Ռաֆֆիի հետ, եւ նրա վրայ ձեռք բարձրացրած տաքդուիւնի վեռագիտական սեղմութօրէն գոր-

Յիշատակելի Միջոցառումներ Սարգիս Հացպանեանի Մահուան Քառասունքին Առթիւ

Անուանի քաղաքական գործիչ, վերլուծաբան եւ Արցախի հերոսական պայքարի ազատամարտիկներէն Սարգիս Հացպանեանի անժամանակ մահուան քառասունքին առթիւ, անցեալ Կիրակի, Մարտ 4, 2018, տեղի ունեցան լիշատակելի միջոցառումներ: Հարաւային Գալիֆորնիոյ Հայաստանեաց Առաքելական վեց եկեղեցիներու մէջ, կատարուեցան հոգեհանգստեան արարողութիւններ, կազմակերպութեած Պոլսահայ եւ «Հայրենիք» Միութիւններու:

Նոյն օրը կէսօրէ ետք Լոս Անձելոսի Պոլսահայ Միութեան կեդրոնին մէջ Հրանտ Տինդի անուան սրահին կից, բացումը կատարուեցաւ Սարգիս Հացպանեանի անուան գրադարանին:

Այնուհետև ներկաները հրաւիրուեցան Միութեան գլխաւոր հանդիսասրահը, ուր տեղի ունեցաւ Սարգիս Հացպանեանի նուիրուած լիշատակի հանդիսութիւն եւ հոգեծաց:

Բեմին վրայ զետեղուած էին Սարգիս Հացպանեանի նկարները, ծաղկեպսակ մը եւ պաստառի վրայ իր հիւանդանոցային վերջին լուսանկարը:

Այստեղ եւս տեղի ունեցաւ հոգեհանգստ նախագահութեամբ Արժ. Տ. Սերովէ Քչնյ. Ալանձեանի: Ան այս առթիւ դրուատեց հանգուցեալ Սարգիս Հացպանեանի բարեմասնութիւնները, որպէս նուիրեալ ու խիզախ հայրենասէր:

Գործադրուեցաւ օրուան պատշաճ յայտագիր մը հանդիսավարութեամբ «Հայրենիք» Միութեան հիմնադիրներէն եւ գործադիր մարմնի անդամ Յակոբ Ալեքսանեանի, որ իր հերթին ներկայացուց մէծ հայրենասէր Սարգիս Հացպանեանի կենսագրութիւնը:

Պոլսահայ Միութեան ատենապետ իրաւաբան էտիլին Մինասեան ոգեկոչելով Սարգիս Հացպանեանի իշշատակը բնութագրեց անոր նկարագրային գիծերը, որպէս հաւատաւոր հայրենասէր եւ քաջարի պատաժարտիկ, որ արժանացած էր Պոլսահայ Միութեան «Հրանդ Տինդ» տարեկան մրցանակին եւ յարեց «Հերոս մըն էր որ կորսնցուցինք: Պիտի աշխատինք շարունակել իր աւանդ ձգած գործը»:

Կարդացուեցաւ եռաբլուրի մէջ Սարգիս Հացպանեանի թաղման ժամանակ Վահրամ Գէորգեանի դամբանականը, ինչպէս նաեւ Հայաստանի Գուգարաց Թեմի Առաջնորդ Գէրշ. Սեպուհ Արք. Զուլնեանի ցաւակցականը:

Այս առթիւ սրտի խօսքով ելոյթ ունեցան Տիկ. Վ. Տօնիկեան:

Իսկ «Հայրենիք» միութեան կողմէ Ցակոր Պաշմագեան: Ան համապարբակ ձեւով անդրադարձաւ հանգուցեալ Սարգիս Հացպանեանի տարբեր մակարդակներու վրայ ունեցած եւ բեղումնաւոր գործունէութեան մասին թէ որպէս ժողո-

Չար. էջ 19

Ուշադրութիւն, Ուշադրութիւն!

ՀԲԸ Սաթամնեան թատերախումբի ներկայացման օրերը կը մօտենան: «Երկու կնիկ, Մէկ էրիկ-երկորդ Մաս»-ի Առաջին ելոյթը տեղի պահանջնայ Շաբաթ, 17 Մարտի երեկոյան ժամը 8:00-ին: Մի՛ փախցնէք այս բացառիկ առիթը եւ անձիջապէս ապահովեցէք ձեր տոմսերը: Տոմսի գինն է 30 տոլար:

Թաքսիի վարորդ Հայկազ Զաքարեանի դերը պիտի մարմնաւորէ Ռուբեն Հարմանտայիննը: Իր մէկ կնոջ՝ Արփիկի դերով հանդէս պիտի գայ Նարինէ Աւագեանը, իսկ միւս կնոջ՝ Թամարի դերով հանդէս պիտի գայ Արփի Սամուելեանը:

Հայկագի վարձակալ Ցակոր Պարտիզանեանի դերը պիտի մարմնաւորէ Արամ Մուրադեանը, իսկ անոր խենթուկ այէնէր հօր դերով հանդէս պիտի գայ Գէորգ Քէջկէրեանը: Միջազաշարժ այս կատակերգութեան մէջ հանդէս եկող երիտասարդներուն դերերը վատահուած են Փիթը նշանին (Սեւակ) եւ Ալիսըն Քէշիշեանին (Շուշիկ):

Տոմսերը կարելի է ապահովել ՀԲԸ Միութեան գրասենեակէն (626) 794-7942, Ապրիլ գրասունէն (818) 243-4112, Պերճ գրասունէն (818) 244-3830, իսկ համացանցի վրայ՝ ITSMYSEAT.COM/YERGOU:

Armenian-American veterans on the steps of the U.S. Capitol after submitting a memorandum for the official recognition of the Republic of Armenia; Washington, D.C.; April 14, 1920
Courtesy of the State Archives of Armenia

Celebration of 400 Years of Armenian-American Heritage, 1618 - 2018

The Ararat-Eskijian Museum (AEM), the National Association for Armenian Studies and Research (NAASR), Project SAVE Armenian Photograph Archives, the Armenian Genocide Museum-Institute (AGMI) in Yerevan, Armenia, and the California State University Northridge Armenian Studies Program are pleased to announce an upcoming conference dedicated to the 400th anniversary of the arrival of the first Armenian to America, 'Martin the Armenian' (Virginia, 1618). This conference will focus on the history and legacy of the Armenian-American community and its significant accomplishments from very humble beginnings.

Friday, March 16, 2018

Master of Ceremonies: Marc A. Mamigonian

Opening Reception 6:00 PM to 7:00 PM
Featuring Chookasian Folk Ensemble

Program 7:00 PM to 10:00 PM

Joseph Ryland

Performance of his solo play "Sojourners"

Dr. Mary Papazian

Keynote Speaker

Dr. Hayk Demoyan

Unveiling and presentation of his new illustrated book on Armenian-Americans, "Armenian Legacy in America: A 400-Year Heritage"

Peter Musurlian

Screening of short documentary film on Armenian-Americans in politics

Ludwig Manukian

Staging of Leon Surmelian's play, "I Ask You, Ladies and Gentlemen"

Vatche Mankerian (discussion and piano) with

Garineh Avakian (vocals)

Musical presentation of the Art Songs of Alan Hovhaness

Special exhibition featuring Armenian-American heirlooms and historical artifacts

Location:

Ararat Home of Los Angeles
George Deukmejian Community Center
15105 Mission Hills Road
Mission Hills, CA 91345

For information:

Ararat-Eskijian Museum (747) 500-7585
E-mail: Eskijian@ararat-eskijian-museum.com
Open to the public, free admission

Friday, complimentary parking / Saturday, parking \$8.00

Saturday, March 17, 2018

Master of Ceremonies: Marc A. Mamigonian

Conference 9:30 AM to 5:00 PM

I: Early Armenian Life and Community Building Efforts in America

- Hayk Demoyan: Return or Stay? Armenian Emigration to America and Repatriation in the Late 19th to Early 20th Centuries
- David Gutman: Armenian Migration to North America, State Power, and Local Politics in the Late Ottoman Empire
- Ben Alexander: The Armenian-American Community and the Paradox of Partisanship

II: Identities of the New Community

- Harry S. Cherken Jr.: Assimilation and Whiteness: A Consideration of the United States v. Cartozian
- Gregory Aftandilian: World War II as a Transformative Period for the Armenian-American Community
- Vartan Matiossian: The Early Times of the Armenian-American Press

- Special Guest Speaker: Prof. Richard Hovannian: From Ambivalence to Assertion: An Armenian-American Passage

Lunch Break 1:00 to 2:15 PM

III: Armenian-American Art, Film and Literature

- Heghnar Zeitlian-Watenpaugh: Toros Roslin in America: Medieval Armenian Gospels in U.S. Museums
- Zareh Arevshatian: Armenian-Americans in the Film Industry
- Mark Arax: Old Land/New Land: Armenian-American Writers and the Literary Journey Out of Genocide

IV: Moving Ahead: New Challenges, Strategies and Perspectives for the Community (Panel Discussion)

- Daniel Fittante, Hayk Demoyan, Armen Hovannian & Sedda Antekelian

Event will be live streamed on www.ararat-eskijian-museum.com

**Վարդանանց, Տեառնընդառաջ Եւ Մայրենի Լեզուներու Տօները Նշող
Փառաւոր Հանդիսութիւն Յովսէփեան Վարժարանէն Ներս**

Յովսէփեան վարժարանի աշա-
կերտները պատկառանքով եւ եր-
կիւղածութեամբ ողբեկոչեցին Վար-
դանանց տօնը, որ կը համընկներ
Փետրուար 14-ին նշուող Տեառ-
նընդառաջի տօնին հետ:

Հանդիսութիւնը վարող դպրոցի տնօրէն, Պր. Շահէ Մանկուեան լուսարձակի տակ առաւ յիշեալ տօները, առաւել օրուայ թուականին զուգադիպող մայրենին լեզուներու տօնին նուիրուած կրօնական, գրական եւ ազգային խորհուրդները: Ապա Հայերէնի ուսուցչուհիներու կողմ պատրաստ-

Տիկ. Լիզա Մանոյեանի պատ-
րաստութեամբ երկրորդ եւ եր-
րորդ դասարանի աշակերտները
ներկայացուցին Քաջն Վարդանի
ու անոր թոռները ըլլալու հպար-
տանքի զգացումներն արտայատող
խմբացին արտասանութիւններ եւ
երկխօսութիւններ, որոնց ընդմէ-
ջէն պատգամեցին եւ ուխտեցին
մնալ ազգասէր, հայրենասէր ու
հաւատարիմ՝ արի վարդաններ:

բաժնի աշակերտները բենը մոռե-
րով զարդարելիք ետք տէրընտէսի
մասին տեղեկութիւններ փոխան-
ցեցին ,երգեցին ու կրակի վրաց

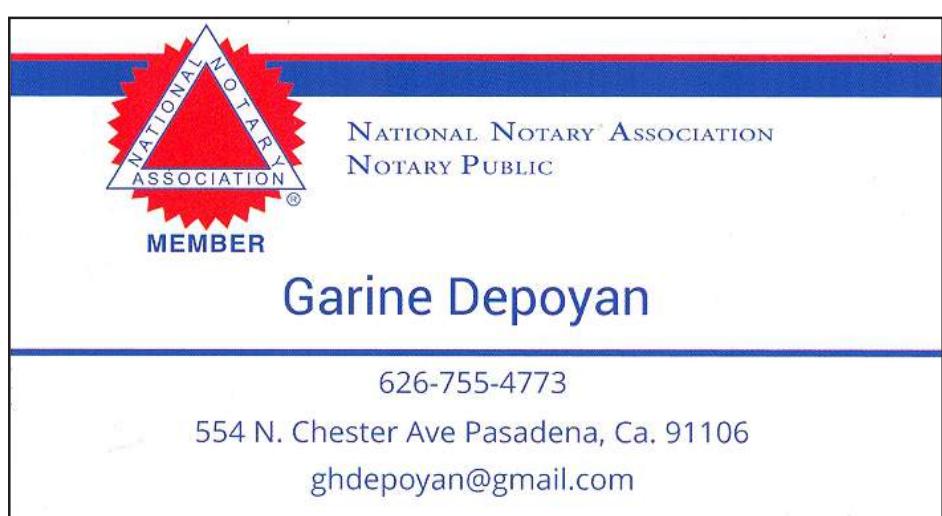
յայտագրին սկիզբ տալով բեմ հրա-
ւիրեց Ա. կարգի աշակերտները,
որոնք հիանալի կատարողութեամբ
ներկայացուցին օր. Բեկի պատ-
րաստած երկխօսութիւնը, մայրե-
նի լեզուին նուիրուած արտասա-
նութիւնն ու բարեկենդանի նուիր-
ուած երգեր:

ցատկելով իրենց երազանքները
թռվագուցին դէպի փառաւոր
անցեալն ու լուսաւոր ապագան։
ապա՝ իրենց սիրելի ուսուցչուհին
Տիկ. Զոլինէ-ի պատրաստած մայ-
րենի լեզուի մասին լօղունգներ
կարդալով իմաստաւորեցին օր-
ուաւ Հանդիսութիւնը «Լեզուն կը

Օրուայ լայտագրին մաս կազմեցին նաեւ մանկապարտէզի մանուկները անոնք քաղցրահնչիւն ձայնով երգեցին «Մոլորակի երգը ընկերակցութեամբ դաշնակահար, օռ. իմիոս Ահմանեանի:

յաւերժացնէ անցեալը, ապագան եւ
ազգը Եկէ՛ք հարստացնենք մեր
ուկեղնիկ լեզուն» եզրափակիչով։
Ետքը հինգերորդ եւ եօթնե-
րորդ կարգի աշակերտները ներկա-
սառու սին խճուեռ ուսուսին սիսէ՛ւ

**Վարդան Մամիկոնեանի նուիրուած
«Իմ Հայրենեաց Հոգի Վարդան»:**

Գեղարուեստական յայտագրի
վերջին հանգրուանը իրապործե-
ցին վեցերորդ եւ ութերորդ
դասարանի աշակերտները։ Անոնք

Digitized by srujanika@gmail.com

Հայերէն լեզուին ու հայ գրականութեան շնորհիւ իր վաստակաշատ ուսուցիչներուն։ Այժմ ան կը ձգտի նուածել հայագիտական բարձր ամպիոններ U.C.L.A համալսարանը աւարտելէ ետք, օրինակ դառնալով օտարարախօս եւ օտարասէր հայ աշակերտներուն։
Ճէսիի պատգամն էր Յովսէփի-եանի աշակերտութեան՝ սիրելի իրենց

գունագեղ դիմակներով «Այ Նուպար Նուպար» երգով ու պարով տօնական մթնոլորտ մը ստեղծեցին սրահին մէջ:

Պր. ՇահՀէն կրկին անդրադար-
նալով մայրենի լեզուներու նուիր-
ուած տօնին բեմ հրաւիրեց օրուայ
պատույ հիւրը։ Զայ եւ գերմա-
նացի արմատներ ունեցող ձէսի
Արլէնը ինքզինք ներկայացնելէ
ետք, պատասխանեց Պր. Շահէի
հարցումներուն քաղցրաբառ ու սա-
հուն հայերէնով որ սորված էր 21
տարեկանին։ Ան բացատրեց թէ
ինչպէս սիրահարը դարձած էր

մայրենի լեզուն հայերէնը եւ փող-
ձել յայտնաբերել անոր ճռիու-
թիւնը ճկունութիւնն ու գեղեց-
կութիւնը:

Ծնորհակալութիւն յայտնելէ
ետք յայտագիրը պատրաստող հա-
յերէնի ուսուցչուհիներուն եւ պա-
տուոյ հիւրին Պր. տնօրէնը փակեց
օրուայ հանդիսութիւնը մաղթե-
լով աշակերտներուն ըլլալ ձէսիի
նման հայախօս եւ քաջն վարդանի
նման հայրենասիրութեամբ ու ազ-
գասիրութեամբ տոգորուած մար-
տիկներ։

ԱՆԻ ՄԱՐՍԵԼԵԱՆ

massis Weekly

Volume 38, No. 9

Saturday, March 10, 2018

Armen Sarkissian Elected Fourth President of Armenia

YEREVAN -- The Armenian National Assembly on March 2 elected Armen Sarkissian as the country's next president.

Ninety lawmakers voted in favor of the 64-year-old Sarkissian, a former prime minister and currently the country's ambassador to the United Kingdom; 10 voted against; and one lawmaker abstained.

"I want to thank those who voted for me and those who voted against me," he said. "I will invest my long experience and knowledge and my entire energy in properly performing the duties of Armenia's president and properly serving the Republic of Armenia, its citizens and our people."

"And I certainly expect your and our citizens' support for and participation in our future important victories,"

added the president-elect.

Sarkissian will assume his duties at a special sitting of the National Assembly on April 9.

Current president Serzh Sarkisian nominated Armen Sarkisian as the ruling Republican Party's pick for president on January 19.

Following a referendum in December 2015, Armenia changed its form of government from a semipresidential to a parliamentary republic.

As a result, presidential veto powers are being stripped from the post and the presidency is being downgraded to a figurehead position elected by parliament every seven years rather than a direct popular vote.

Continued on page 3

Dean Cain, Montel Williams Awarded Armenia's Order of Honor

President Serzh Sarkisian received on Tuesday producers of the Architects of Denial documentary Dean Cain and Montel Williams and their families.

The President shared his impressions from the film that premiered at Moscow Cinema in Yerevan, emphasizing its importance in the international recognition and condemnation

of genocides, including the Armenian Genocide.

President Sarkisian noted that although there is much discussion on the topic in scientific circles, there is lack of documentaries, and the Architects of Denial comes to fill the gap.

"The parallels between today's

Continued on page 2

Armenia Scraps Turkish-Armenian Protocols

YEREVAN (RFE/RL) -- Armenia has nullified two 2009 protocols agreements to normalize its relations with neighboring Turkey, citing Ankara's continuing refusal to implement them unconditionally.

President Serzh Sarkisian signed a relevant decree immediately after chairing a meeting of his National Security Council which discussed and approved his long-anticipated move.

"I am asking the foreign minister [Edward Nalbandian] to notify Turkey about our decision, after which no obligation stemming from those agreements will be legally binding for us," he said at the meeting. He said he has already sent letters to the presidents of the United States, France, Russia and Switzerland explaining reasons for the decision.

The two protocols signed in Zurich in October 2009 committed Turkey and Armenia to establishing diplomatic relations and opening their border. Shortly after the high-profile signing ceremony, Ankara made clear that Turkey's parliament will ratify the deal only if there is decisive progress towards a resolution of the Nagorno-Karabakh conflict acceptable to Azerbaijan.

The Armenian government has rejected this precondition all along,

arguing that the protocols make no reference to the conflict. The United States, the European Union and Russia have likewise repeatedly called for their unconditional implementation by both sides.

In February 2015, Sarkisian said he had asked parliament speaker Galust Sahakian to return the protocols to him since "the Turkish government has no political will, distorts the spirit and letter of the protocols, and continues its policy of setting preconditions."

In September 2017, Sarkisian told the United Nations General Assembly that Armenia would declare the "futile" protocols "null and void" in the spring of 2018 if Ankara did not show any progress toward their implementation.

"The leadership of Turkey are mistaken if they think that those documents can be held hostage forever and ratified only at the most opportune occasion from their very point of view," Sarkisian said.

On February 21, Armenian Foreign Minister Edward Nalbandian told the European Parliament that Yerevan was close to scrapping the protocols, stating that Armenia spared no effort" to see the deal succeed but that "Turkey has missed a historic chance of reconciliation."

SDHP Central Committee's Statement Regarding the Annulment of the Armenian-Turkish Protocols

The Central Committee of the Social Democrat Hunchakian Party expresses its contentment with the decision of the Republic of Armenia authorities to annul the Protocols on the normalization of the Armenian-Turkish relations.

The Hunchakian Party was strongly opposed to the ratification of the Protocols from the beginning, considering the negative attitude of Turkish state/political circles on the issue of the Armenian Genocide and Artsakh.

We are convinced that open borders and normalized relations with neighbors are in the vital interests of the Republic of Armenia, but Ankara's official denialist behavior and anti-Armenian activities once again prove the obvious fact that the key to the normalization of relations with Turkey is the radical change in the hateful attitude towards Armenia and Armenians by Turkey's political elite.

Attempts to neglect the Protocols or using the document to pressure Armenia in the issue of Artsakh are vivid proof of this.

The Hunchakian Party is convinced that any document on the normalization of Armenian-Turkish relations should include a broader consideration of the approaches and positions of both Armenia and the Armenian Diaspora.

The Central Committee of the Social Democrat Hunchakian Party also expresses its conviction that Armenia can have normalized relations with its neighbor if and only if Turkey officially recognizes the Armenian Genocide, comes to terms with its history, and stops unilaterally advocating for the Azeris in the Artsakh issue.

The Hunchakian Party will continue to work with Turkey's progressive circles giving credence to the Armenian Question, and to reintroduce the Turkish public to its own history.

SDHP Central Committee:
02-March-2018
Yerevan

Selina Dogan.- Changes in Turkey's Political Climate Key to Possible Normalization with Armenia

ANKARA -- No normalization of ties between Turkey and Armenia will be possible without changes in Turkey's political climate, Selina Dogan, Istanbul-Armenian member of Turkey's parliament said Monday, commenting on President Serzh Sarksian's recent decision to declare the Zurich protocols null and void.

"The Zurich protocols signed between Turkey and Armenia in 2009 were welcomed by the Armenians living in Turkey and the entire democratic public opinion. The meeting of the two countries' Presidents had been an opportunity to rebuild the bridges for a "frozen" international relations. However, this climate ended with Turkey's attitude that imposed the Nagorno-Karabakh problem as a condition to solve for the continuation of the relations. Unfortunately, there has been no improvement in bilateral relations since then."

I do not think in the current political conjuncture its possible dealing with the elimination of the non-contact between the two countries and the establishment of diplomatic and commercial relations," she said in an interview with Tert.am.

President Serzh Sarksian on Monday signed a decree to annul the Protocols on the Establishment of Diplomatic Relations, and the Development of Relations between Armenia and Turkey, committed to his

earlier promise (delivered at the UN General Assembly) that Armenia would welcome the spring without those documents.

"Turkey is now undergoing an extraordinary process. It's ruled by the state of Emergency," Ms Dogan said. "We are experiencing a model of a security state in which all democratic institutions are rendered dysfunctional. As regards the international area, Turkey began to build its relations with the world on the basis of tensions. The European Union process is kind of "suspending". I would love the two countries to really start diplomatic and commercial relations, and as a parliamentarian, I am ready to do my best, but I do not think that a relationship can begin without changing this political climate in Turkey".

U.S. Citizen Fugitive Located in Armenia, Extradited to United States

YEREVAN.—A U.S. citizen fugitive, who was located in Armenia, has been extradited to the United States.

The United States Embassy in Yerevan and the General Prosecutor's Office of Armenia have cooperated to extradite the fugitive, the embassy informed Armenian News-NEWS.am.

U.S. and Armenian law enforcement authorities and prosecutors coordinated the capture and return of a U.S. citizen fugitive located in Yerevan, Armenia.

United States Ambassador to the Republic of Armenia Richard Mills, Jr., and General Prosecutor Artur Davtyan of the General Prosecutor's Office of the Republic of Armenia made the announcement.

The U.S. citizen was arrested by Armenian law enforcement personnel in Yerevan, Armenia, in December 2017 based on an Interpol Red Notice. The individual was previously charged in the United States for the alleged sexual abuse of a minor. While under supervised release pending trial, the subject fled the United States, initiat-

ing an international fugitive investigation. U.S. Department of State Diplomatic Security Service agents assigned to the Criminal Investigative Liaison Branch in Washington, DC, and the Assistant Regional Security Officer-Investigator at the U.S. Embassy in Yerevan coordinated with Armenian law enforcement authorities who promptly located and arrested the fugitive. The General Prosecutor's Office of the Republic of Armenia, the U.S. Department of Justice Office of International Affairs, the U.S. Marshals Service International Investigations Branch, and the U.S. Embassy in Yerevan coordinated closely on the extradition process.

"International fugitives can present serious risks to public safety," said Ambassador Mills. "We appreciate the close cooperation of the Armenian General Prosecutor's Office and Armenian law enforcement personnel in helping to locate, arrest, and extradite the individual so quickly."

The fugitive will now face the pending charges in a U.S. court.

Dean Cain, Montel Williams Awarded

Continued from page 1

Karabakh.

President Sarksian awarded Dean Cain and Montel Williams with Orders of Honor for their contribution to the international recognition of the Armenian Genocide and prevention of genocides and crimes against humanity.

Armenian Opposition Marks 2008 Unrest Anniversary

YEREVAN--Hundreds of people rallied in Yerevan on Thursday to mark the tenth anniversary of a deadly suppression of anti-government street protests that followed a disputed Armenian presidential held in February 2008.

The crowd led by top representatives of the opposition Armenian National Congress (HAK) marched to the site of vicious clashes between security forces and supporters of former President Levon Ter-Petrosian, the main opposition candidate in the ballot. Eight protesters and two police servicemen died in the violence.

Thousands of people barricaded themselves in downtown Yerevan on March 1, 2008 hours after riot police broke up nonstop demonstrations staged by the Ter-Petrosian-led opposition in the city's Liberty Square in protest against alleged vote rigging. The police and interior troops tried unsuccessfully to disperse them before then President Robert Kocharian called a state of emergency and ordered Armenian army units into the capital. Scores of opposition members and supporters were arrested in the following weeks in a crackdown condemned by local and international human rights groups.

HAK leaders again charged that Kocharian rigged the election to hand over power to Serzh Sarksian, his preferred successor, when they addressed the demonstrators in Liberty Square before the march.

Levon Zurabian, the deputy chairman of the opposition party headed by Ter-Petrosian, described the authori-

ties' actions in March 2008 as a "violent act of usurpation of power." He claimed that the crackdown prevented Armenia's Constitutional Court from invalidating the election results that gave victory to Sarksian.

Zurabian also condemned the authorities for their failure to identify and prosecute any of the individuals personally responsible for the ten deaths. "They won't prosecute themselves and their murderers," said Aram Manukian, another senior HAK member.

The crowd applauded as Manukian read out the names of the ten victims. Sargis Kloyan, whose son Gor was among the protesters killed ten years ago, also gave a speech, alleging a government cover-up of the killings.

The demonstrators were escorted by riot police officers holding white carnations as they walked towards an unofficial memorial to the unrest victims. The officers joined the organizers and participants of the rally in laying flowers there.

Ter-Petrosian did not take part in the annual commemoration. The organizers gave no clear reasons for the 73-year-old ex-president's absence.

The demonstrators also included several other opposition figures not affiliated with the HAK. One of them, Nikol Pashinian, was a key speaker at the opposition protest on March 1-2, 2008. Pashinian split from Ter-Petrosian's opposition movement after spending nearly two years in prison on charges stemming from the unrest.

Radik Martirosyan Elected Vice President of International Association of Science Academies

YEREVAN--Radik Martirosyan, president of Armenia's National Academy of Sciences has been elected as vice president of the International Association of Science Academies.

The association was established in 1993 by renowned scientist Evgeny Paton, president of Ukraine's National Academy of Sciences.

The association unites the science academies of Russia, Belarus, Ukraine, Uzbekistan, Armenia, Georgia, Kazakhstan, Kyrgyzstan, Moldova, Tajikistan, Turkmenistan and the science and technology academy of Vietnam.

Since 2003 the association is an

official partner of UNESCO, and in 2007 it was granted an observer status of the CIS inter-parliamentary assembly.

The producers voiced hope that the film would help change percep-

tions of the issue not only in the US, but also worldwide.

Armenian Bar Association's Michael Amerian and Amy Ashvanian Appointed to the California Judicial Bench

LOS ANGELES -- The Armenian Bar Association is pleased to announce that two of its stalwart members—Michael Amerian and Amy Ashvanian—have been appointed as judges to the California Superior Court in Los Angeles. Their appointments were announced on February 27, 2018, in a press release issued from Governor Brown's office, which included Michael's and Amy's biographies below:

Michael R. Amerian, 43, of Los Angeles, served as a deputy city attorney in the Los Angeles City Attorney's Office since 2003. He served as a law clerk for the Honorable Dickran M. Tevrizian, Jr. at the U.S. District Court, Central District of California, from 1999 to 2000. Amerian earned a Juris Doctor degree from the University of Southern California School of Law and a Bachelor of Science degree from Georgetown University School of Foreign Service. He fills the vacancy created by the retirement of Judge R. Carlton Seaver.

Armenia A. Ashvanian, 46, of Glendale, has been appointed to a judgeship in the Los Angeles County Superior Court. Ashvanian has served as a deputy district attorney at the Los Angeles County District Attorney's Office since 2005 and has been an

adjunct assistant professor at the Glendale University College of Law since 2014. She was an associate at Yeghiyan and Associates from 2004 to 2005. Ashvanian earned a Juris Doctor degree from the Glendale University College of Law and an Associate of Science degree from Glendale Community College. She fills the vacancy created by the retirement of Judge George Genesta.

In 2017, the Armenian Bar Association assembled a team of accomplished and highly-reputed trial attorneys from across California to serve as members of the organization's Judicial Evaluation Committee (JEC). Newly-appointed Amy Ashvanian was the first applicant to matriculate through the Armenian Bar's JEC. The committee's mission is to evaluate applicants and potential appointees to the California judicial bench and to make recommendations to the Governor and the Appointments Secretary for those candidates who are deemed to be well-qualified. The organizing body recognized that to have an effective voice in the judicial appointment process, it would be necessary that the recommendations be made by those with proven talent and relevant experience as trial attorneys.

Armen Sarkissian Elected Fourth President

Continued from page 1

The constitutional reforms coming into effect also limit an Armenian president to a single seven-year term.

Born in Yerevan on June 23, 1951, Armen Sarkissian graduated from the Yerevan State University (Department of Theoretical Physics and Mathematics).

Dr Sarkissian is Vice Chairman of East West Institute and holds honorary and executive positions in numerous international organisations, including Member of Dean's Advisory Board, Kennedy School of Government, Harvard University; Honorary Senior Research Fellow at the School of Mathematical Sciences, Queen Mary & Westfield College, London University; the National Academy of Sciences of Armenia, and others.

In 1997 His Holiness Pope John Paul II bestowed the St. Gregory the Great Award to Dr. Sarkissian. In 2008 he received the highest honour in the Armenia Church, the St. Gregory the Illuminator medal, from His Holi-

ness Karekin II.

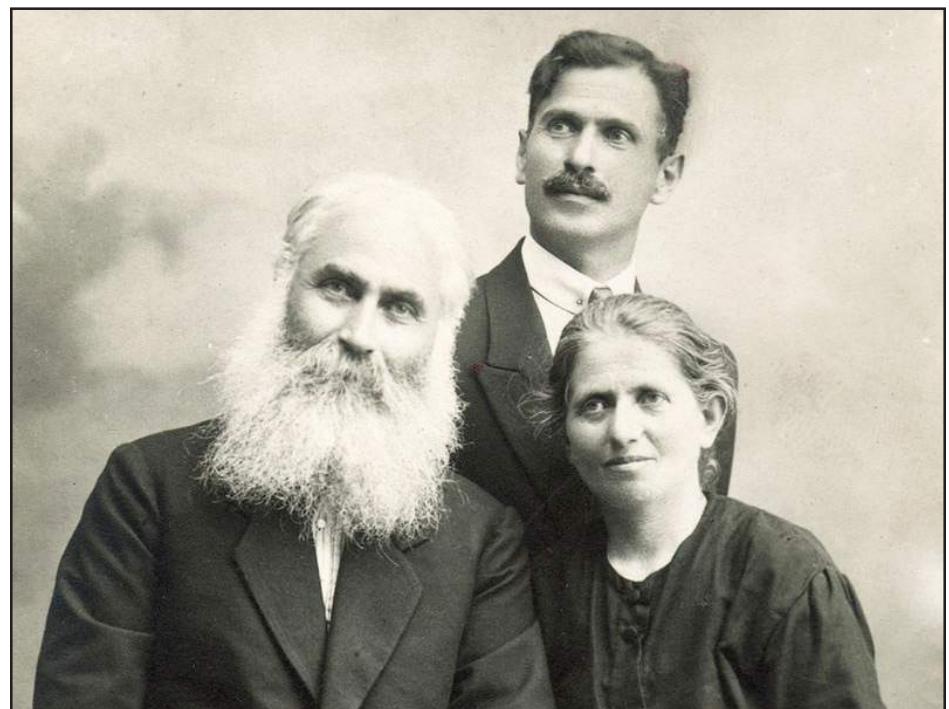
From 1976 to 1984 he was a professor of Physics at Yerevan State University and subsequently Head of the Department of Computer Modelling of Complex Systems at the University's Department of Theoretical Physics. In 1984 he became a Visiting Research Fellow and later professor at the University of Cambridge.

In October 1991, Dr. Sarkissian established the first Armenian Embassy in the West in London. He was reappointed Ambassador to the United Kingdom in 1998.

Dr. Sarkissian was the Prime Minister of Armenia from 1996 to 1997.

In 2000 Dr. Sarkissian established the Eurasia Centre at Cambridge University's Judge Business School. Under his leadership, the Programme implemented a series of very successful projects, such as the Eurasia Business Executive and Leadership Programme for young business professionals in the Eurasia region.

Continuity and Rupture: An Armenian Family Odyssey at Brand Library & Art Center

GLENDALE, CA – Continuity and Rupture: An Armenian Family Odyssey tells the story of an Armenian family, the Dildilans, many of whose members worked as photographers in Ottoman Turkey. They lived, worked, and raised their families in the Anatolian cities of Sebastia (Sivas), Marsovan (Merzifon), Samsun and the surrounding communities. The story begins in the 1870s, tracing the lives of the Dildilans through the last decades of the declining Ottoman Empire. The rupture created by the genocide and their eventual exile from their homeland in 1922 play a central role in the story. While the surviving members of the family rebuilt their lives in their adopted countries of Greece, France, and the United States, the Dildilans never forgot the life they left behind. The story is a painful one, encompassing the violent eradication of Armenians from their 3,000-year old homeland. Yet the photographic narrative also testifies to the cultural, educational, and commercial achievements of this proud nation. Armenians were among the first photographers in the Middle East. Their talents soon gave them a dominant role in the profession.

Many of the photographs gathered for this exhibition were taken by Tsolag and Aram Dildilian over the course of 34 years in the cities, towns, and countryside of central Anatolia and the Black Sea Coast. Other members of the family worked in the studio as it expanded across the region. The next generation continued the family legacy of photography in Greece and the United States through the 1970s. The photographs and glass negatives in the family archive number in the thousands – a truly unique treasure unmatched by Armenian families who survived the genocide. Additional photographs from private collections and the archive of Anatolia College have been incorporated into the exhibition.

The texts of the exhibition were written by Armen T. Marsoobian, the grandson of Tsolag Dildilian. They are based upon the written and oral memoirs of two generations of storytellers. Written accounts beginning with Tsolag in the 1920s were greatly expanded upon by his brother Aram in the subsequent decades. The women of the Dildilian

family also give written and oral accounts including that of Tsolag and Aram's sister Haiganouch as conveyed by her daughter Maritsa.

Between 2013 and 2016, exhibitions were held in the Republic of Turkey based upon this photographic archive and the extensive written and recorded memoirs of the Dildilian family. Under the farsighted leadership of the civil society activist and philanthropist, Osman Kavala, the Turkish NGO, Anadolu Kültür organized these groundbreaking exhibitions across Turkey in the cities of Istanbul, Merzifon, Diyarbakir, and Ankara. While controversial — because of the official Turkish state policy of genocide denial — the exhibitions attempted to break the silence surrounding Turkey's troubled and often violent past.

A full account of the family story can be found in Marsoobian's recently published books, *Fragments of a Lost Homeland: Remembering Armenia* (I. B. Tauris, 2015) and *Reimagining a Lost Armenian Home: The Dildilian Photography Collection* (I. B. Tauris, 2017). Both books will be available for sale at the Opening Reception on Saturday, March 24, 6-9pm at Brand Library & Art Center (1601 West Mountain St. Glendale, CA 91201). The exhibition will be on view through April 27, 2018. All events held in conjunction with the exhibition are free and open to the public. The exhibition is curated by Isin Önal and is dedicated to Osman Kavala who currently is imprisoned in Turkey for his human rights work that has sought to foster dialogue between Turks, Kurds, Greeks, and Armenians.

Special events and programming held in conjunction with this exhibition will be announced.

This exhibition has been made possible by the generous support of the National Association for Armenian Studies and Research, Antranik Zorayan, Ararat-Eskijian Museum, Harry Parsekian, Hamazkayin – Armenian Cultural and Educational Society, Armenian Museum of America, Project SAVE Armenian Photograph Archives, The Armenian Center at Columbia University, Southern Connecticut State University and Glendale Library Arts & Culture Department.

AGBU Western District Hosts an Evening with Dr. Helen C. Evans

PASADENA -- On February 22, 2018, AGBU Western District hosted an evening with the curator of Byzantine Art for the Metropolitan Museum of Art (The MET) in New York, Dr. Helen C. Evans, who provided details on the exhibition dedicated to the Armenian culture. "Armenia" will be a historical and cultural exhibit which will focus on the development of Armenian art from medieval Armenia and the beginning of Christianity to the first printed books in Armenian. Covering a vast period of time from the 4th-17th centuries, the exhibit will demonstrate the spread of Armenians from their homeland to the trade routes that would extend across the globe. The exhibition is scheduled to open on Armenia's Independence Day on September 21, 2018 and close on January 13, 2019.

Dr. Evans presented images of many of the art pieces, both cultural and religious, that are being curated

from around the world to be a part of this very important and exclusive exhibit. The crowd of attendees listened in awe as Dr. Evans described the riveting stories behind each art piece she is curating.

"I hope what we can accomplish with this exhibit is to communicate the great importance of the Armenians and the breathe of what you are and what you connect to the art world...so the world can appreciate it and connect it to the world's art," said Dr. Evans, when asked what she wants to achieve with the "Armenia" exhibit.

This evening was one of many that Dr. Evans will participate in over the course of the next few months as she continues to promote the importance of the exhibit.

For more information about AGBU Western District and its programs and events, please visit www.agbuwd.org.

Tribute Banquet Honoring Sahan Arzruni and Kris Kalfayan

NEW YORK -- The Knights & Daughters of Vartan will host a tribute banquet to honor Sahan Arzruni and Kris Kalfayan for their musical contributions to the Armenian community on Friday, May 18, 2018, under the auspices of His Eminence Archbishop Khajag Barsamian at the Haik & Alice Kavookjian Auditorium in New York City.

Organized by the Knights and Daughters of Vartan Mamigonian Lodge and the Anahid Otyag, the net proceeds of the banquet will benefit scholarship programs at the American University of Armenia. Professor Vartan Abdo, founding director of the

Armenian Radio Hour of New Jersey, will serve as master of ceremonies.

Lifelong and active participants in Armenian music in the New York metro area and abroad, both Arzruni and Kalfayan have been immersed in the Armenian musical tradition since childhood. Throughout their decades of dedication, they have enriched the Armenian culture through their deep knowledge and generous contributions of their time and efforts.

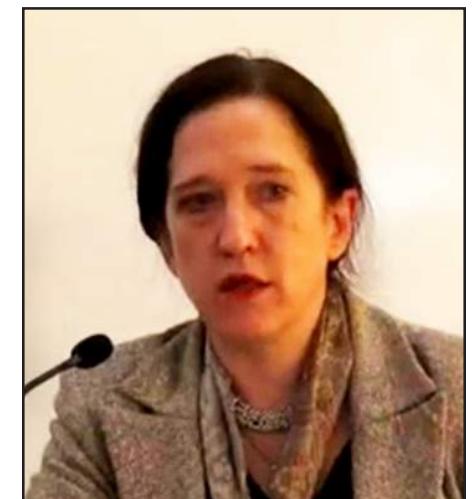
"We are honoring Sahan Arzruni and Kris Kalfayan for their service to our community," said chairman Hirant Gulian. "It's important to recognize and pay tribute to their commitment to the Armenian Church and culture."

Siobhan Nash-Marshall to Discuss Turkish Denialism of the Armenian Genocide at NAASR

BELMONT -- Dr. Siobhan Nash-Marshall will present and discuss her new book entitled "The Sins of the Fathers: Turkish Denialism and the Armenian Genocide" on Thursday, March 22, at 7:30 p.m. at the National Association for Armenian Studies and Research (NAASR) Center, 395 Concord Ave., Belmont, MA 02478.

In 1915 the government of the Ottoman Empire began systematically to rip Western Armenians off the lands where their ancestors had lived since time immemorial. It ordered that Armenian men be murdered, and the Armenian women, children, and grandparents be deported into areas of Syria declared unfit for human life. Most of the Armenians who managed to survive the death march were slaughtered there. In *The Sins of the Fathers*—the first part in *The Betrayal of Philosophy* trilogy—Dr. Siobhan Nash-Marshall connects the total disregard of fact and people, of lands and history that informed the Armenian Genocide and Turkish denial to what is today informing our world and culture.

Siobhan Nash-Marshall holds the Mary T. Clark Chair of Christian Philosophy at Manhattanville College. Author of many academic books and articles on metaphysics and the problem of evil, she also has written books

and articles for the general public—*Joan of Arc: A Spiritual Biography* and *What It Takes to be Free: Religion and the Roots of Democracy*. In recent years, Nash-Marshall has devoted a lot of attention to genocide and genocide negationism. *The Sins of the Fathers* is her first book-length treatment of the topic. After the breakout of the war in Syria, Nash-Marshall and some friends founded the Christians In Need Foundation (CINF), through which they attempt to help the ancient Christian cultures of the world which are presently in peril.

For more information about this program, contact NAASR at 617-489-1610 or hq@naasr.org.

St. Vartan Cathedral, Director of St. Vartan Cathedral Boys Choir and director of the St. Vartan Cathedral Choir. Kalfayan, a graduate of New York's High School of Music & Art and Fordham University, has been serving as Musical Director of the Diocesan Gomidas Choir since 1981. In 2008, His Holiness Karekin II, Supreme Patriarch and Catholicos of all Armenians, awarded Kalfayan with a Pontifical Encyclical and the St. Nersess the Graceful Medal, in recognition of his decades of service to the Armenian Church.

"The Knights of Vartan organization has always been at the forefront of advancing Armenian culture," said Archbishop Khajag Barsamian. "I am so pleased that they have chosen as this year's honorees two true artists: Sahan Arzruni and Kris Kalfayan, who have both brought so much light into our community, and have likewise brought the treasures of Armenian music out into the world."

The tribute banquet will take place on Friday, May 18, 2018 at 7:30 p.m. at Haik and Alice Kavookjian Auditorium, 630 Second Avenue in New York City. For tickets call Hirant (212) 764-8730 or Ruby (201) 313-1762.

-Taleen Babayan

Mark Your Clanedar

Join the Armenian Assembly of America for its Philadelphia Celebration at the National Constitution Center on Saturday, April 28, 2018, starting at 6:00 pm.

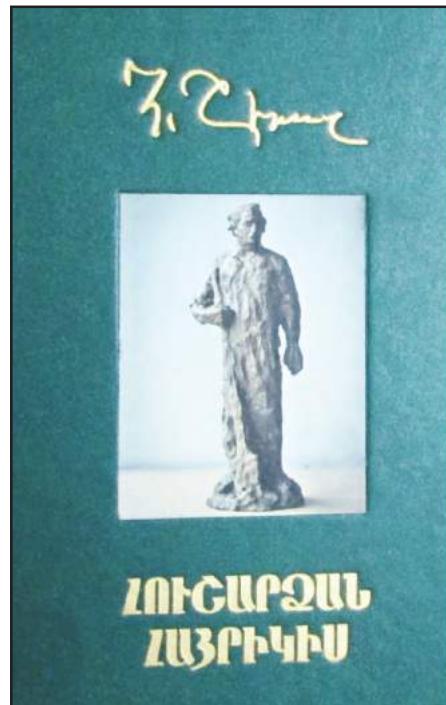
The Armenian Assembly will be honoring longtime members and Life Trustees Peter and Irene Vosbikian. The evening's entertainment will feature Kevork Artinian Entertainment and his Band.

To learn more about the Philadelphia Celebration, please visit www.aimhye.com. Please RSVP by Monday, April 16.

«ՅՈՒՆԱՐՁԱՆ ԴԱՅՐԻԿԻՄ» (Քեղինակ՝ Յովհաննէս Շիրազ)

ԱՐԵՏԻ ՌԱԶՄԻԿ

Ժամանակաշրջանն մըն էր, երբ
հայր ունենալը բացառիկ բախտա-
ւորութիւն կը սեպուէքր: Սերունդ
մը տասնեակ հազարաւոր որբերու՝
իրենց տարեկիցներուն բարի նա-
խանձով կը նայէին՝ եթէ անոնց
հայրը կամ մայրը ողջ ըլլար: Օրեր
էին՝ երբ որբութիւնը շատ ընթա-
ցիկ ճակատագիր մըն էր՝ իր հա-
մակ տառապանքով: Այդ սերուն-
դէն էր Օննիկ կարապետեան, բոլո-
րիս ծանօթ Յովհաննէս Շիրազ:
Բանաստեղծ, որ իր կենդանու-
թեան իսկ գտաւ մեծ ժողովրդա-
կանութիւն. դարձաւ սիրուած եւ
փնտուած հեղինակ՝ երբ բեմերու
վրայ կամ հանդիսութեանց ըն-
թացքին, առանց անոր ստեղծա-
գործութիւններուն բան մը կը
մնար թերի: Իսկ Հայաստանի մէջ
իր գտնուած վայրն ու ինքնաբուխ
ելոյթները կը մագնիսէին ժողո-
վուրդին բոլոր խաւերը: Մշտա
շրջիկ առասպել մը՝ իրեն բնորոշ
խօսքերով, կենցաղով, յախուռն ու
արտակեդրոն պոտթկումներով եւ
նոյնիսկ... յանդիմանութիւններով:
Սիրուած սփիւռքի եւ Հայաստանի
մէջ միաժամանակ: Ընդամէնը վեց
տարեկան էր, 1920-ի աշնան թրքա-
կան հերթական յարձակումին, երբ
կիւմըրի (Ալեքսանտրապոլ-Լենի-
նա կան) մէջ, գիշերով, 22 թուրք
զինուորներ ծեծի տակ կը սպաննեն
գիշերապահ իր հայրը՝ պութանձի
թաղէոսը: Որբացաւ ան: Դժբախտ
մանկութիւն: Դեռ փայտէ ձի չհե-
ծած՝ բախտի ձիուց ընկայ ցած...
Հօր դիմաստուերը իր յիշողու-
թեան մէջ դրոշմուած, երբեւիցէ
չջնջուեցաւ եւ յետագալին դար-
ձաւ իր ստեղծագործու թեանց
արգասիքներէն մին՝ «Յուշարձան
Հայրիկիս» ընդհանուր վերնագի-
րի տակ: Յ. Շիրազի հայրենա-
շունչ, բնութենապաշտ, հողախանձ
քերթուածները արդէն գրաւած էին
ընթերցողներու եւ գրականագէտ-
ներու հետաքրքրութիւնը: Այդ հա-
մատարած ընդունե լութիւնը ան-
նախադէպ ծաւալ ստացաւ 1968-
ին, երբ հրապարակուեցաւ Յ. Շի-
րազի «Յուշարձան Մայրիկիս»
հանրահոչակ պոէմ-բանաստեղծու-
թիւններու գիրքը: Մանաւանդ այն
պատ կերը, ուր ան պարթեւահա-
սակ հասուն մարդ՝ իր թեւերուն
մէջ ամփոփած էր իր ազագուն

մարմնով, խորշոմած ու նկուն
մայրը։ Ան 50 տարեկանին կը
կորսնցնէր իր մայրը։ Վերջերս
երեւանի «Հայր պետ» հրատա-
րակչատունէն լոյս տեսաւ Յ. Շի-
րազի «Յուշարձան Հայրիկիս» նոյ-
նատիպ գործը՝ նուիրուած իր վա-
ղամեռիկ հօր։ 240 էջերէ բաղկա-
ցած հատորը տարբեր շրջաններու
գրուած բանաստեղծութիւններ են,
որոնք իր կենդանութեան պիտի
հրատարակուէին, սակայն արգելք-
ներու, կրծատումներու եւ զանա-
զան հանգամանքներու բերումով
ձգձգուած։ Այդ մասին բաւական
մանրամասն կը պատմէ հա տորին
խմբագիրը՝ ծանօթ բանաէր, դա-
սախօս, գրականագիտ Դոկտ. Փրոֆ.
Սամուէլ Մուրատեան։ Նախապէս
հրատարակուէլիք հատորին երկու
հօսքը գրած էր հեղինակաւոր
գրաքննադատ Սուրէն Աղաբար-
եան, որուն գրութիւնը գետեղուած
է նորատիպի սկիզբին, ուր անդրա-
դառ նալով Շիրազի հօր եւ բանաս-
տեղծին նպատակներուն, կը գրէ.
«Նրա գեղջկական իւրօրինակ՝ «Հո-
ղային» բարոյախօսութեան, հայ-
րենասիրական դասերի միջոցով
վերստեղծում է մի ամբողջ Զական
կենսագրութիւն, որն անպայման
կրթիչ նշանակութիւն կ'ունենայ-
ժամանակակից սերնդին այնպիսի
բարոյական ար ժեքներով զինելու
գործում, ինչպիսիք են արդարամ-
տութիւնը, խիղճը, ազնուութիւնը,
հողի պաշտամունքը, բնութեան,

մար դու, հայրենիքի սէրը, հոգու
ասպետական վեհութիւնը»:

Առաջին հայեացքով գիրքին առանցքային դէմքը թոպամահ պութանձի Թաղէոսն է: Բայց լայն ընկալումով դիտած՝ հայու թիւնն է, հայրենիքի ու հողի պաշտամունքը, հայկական բարքերը, աւանդապահ ընտանիքը, հօր-մօր կաթողին գորովը, բոնագրաւեալ հողերը եւ աշխարհագրական վայրերը՝ շիրազեան ոճին իւրայտուկ՝ Սիս-Մասիս Արագածով ու Սիփանով, Վան Սեւանով, Կարս-Անի Կիւմրի-ով, Ախուրեան Արաքսով եւ այլն: Շիրազին հայրենապաշտ եւ հայրապաշտ բուխ սիրտը կը տրոփէ հոն՝ որբութեան, զրկանքի ու կարոտի գառնագոյն ապրումներով: Այս դիտանկիւնչն Ս. Մուրատեան կ'ընդգծէ. «Միամիտ չպիտի լինել կարծելու համար, թէ բանաստեղծն իր այս երկու պոէմներում միայն իր մօրն ու հօրը կամ Շիրակ ծննդավայրն է գովերգել: Բանաստեղծութիւններում հայրն ու մայրը բարձրանում են մասնաւոր անձի կարգավիճակից եւ ընդհանուրացում զաւակ-ծնող-հայրենիք յարաբերութիւններն ու մեր ժողովրդի ազգային բնաւորութեան լաւագոյն գծերը: Ի հարկէ, այս ամէնին գուգահեռ, ինքնակերպաւորում է նաեւ հեղինակը՝ որպէս մեր ազգային երազանքների իրականացման ճանապարհի գալիքնատես ջահակիր ու մարտիրոս-վկայ: Այս պոէմում կերպաւորուած հայրը՝ կիւմրեցի Թաղէոսն իր այգիպոսթանով դառնում է ողջ Հայաստանի ու հայութեան ճակատագրի շուրջ բանաստեղծի խոհերի ու զգացմունքների արտայալտման միջոց»: Ամէն անգամ, երբ չքնաղ ծիածանը կը կապուէր, Հայրս կ'ըսէր. «Դէպի Ղարս Աստուած կամուրջ է կապում»: Մայրս լսում հայրիկիս, ծածուկ արցունք էր թափում... Քանզի փլուող կամուրջով Աստուած ինքն էլ կը խաբուէր:

Ս. Մուրաստեան կը գրէ. «Հօրի կենսագրութիւնը միահիւսուած է հայոց ողբերգական պատմութեանը եւ մանաւանդ թեղասպանութեանն ու հայրենի տարածքների ծանրածանը կորուստ ներին, որոնք, որպէս ցաւալի իշշողութիւն, խո-

Րապէս ազդում են հայ մարդու բնաւորութեան ու վարքագծի վրայ։ Այս հիմքով էլ հիւսուել են գալիքի ազգային երազանքները»։ Ու դէպի կարս էր թռչում մօրս աչքը կարօտած, Դէպի Անի էր սուրում արծիւն հօրս հայեացքի, Ալապէս զոյզն էլ հող դառան կարօտի մէջ ու հեծքի... Ու դու միշտ պաղ մնացիր՝ ո՞ւմ Աստուածն ես, ո՞վ Աստուած։

«ՅՅուշարձան Հայրիկիս» հատորը ունի երեք գլուխներ՝ առաջին, երկրորդ եւ վերջին, որոնք բաժնուած են ըստ նիւթի՝ «դասաւորուած են ոչ թէ ժամանակազրական կարգով, այլ՝ ըստ բովանդակութեան, գաղափարագեղագիտական հարցադրումների եւ խոհազգացմունքային տրամադրութիւնների»։ Աւելին՝ կարծէք հոն պատկերուած է Շիրակի բնութիւնը, բուսականութիւնը, աշխատանքային հագուստաներն ու գործիքները, մարդկանց կենցաղը, արհեստաները, խօսքաշէն ու սրամիտ ար տայալտութիւնները, մէկ խօսքով՝ ճանաչողական եւ ազգագրական գործի կը նմանի այս ժողովածուն՝ գեղարուեստական մօտեցումով։ Անշուշտ իւրայատուկ է Յ. Շիրազի ու լացիկ երեւակայութիւնը՝ ինքնատիպ պահերով, ոգեշնչող արտայատութիւններով, ճոխ բառապաշարի եւ շիրագեան բարդ բառերու լայն գործածումով։ Բայց, Շիրազ կը նշանակէ նաեւ անհուն հայրենասիրութիւն եւ հայրենապաշտութիւն։ Գիրքի այժմէականութեան մասին՝ Ս. Մուրասեան կը նշէ. «Պատմական արդարութեան վերականգնման ու մեր կորուստների վերադարձի, հայրենիքի արժեւորման եւ աշխար հացիր հայութեան համախմբման պատգամա խօսութեամբ, ազգային սրբազն նպատակների արժարծումներով, անկախ պետականութիւն ունենալու երազանքով («Ե՞րբ պիտի դառնամ իմ գլուխ տէրը») հասցէազրուած է նաեւ ներկայ ու գալիք սերունդներին»։ Շատ են նաեւ յուզական պահերը՝ կապուած հօր յիշա տակներով։ Եկան՝ հօրս տարան դուրս, Մարուեց լոյսը ճրագի, Մայրս մթան մէջ անյութ Արքեա արիւնն իր աշքի։

Զարկել էին մայրիկիս, Երբ
չոքել էր նրանց դէմ, Որ չտանեն
հայրիկիս, Մերը ճրագր չմարեն...

Chap. n to 19

INNOVATIVE Designs

Manufacturing, Inc.

idmifurnishings.com

ԲԱՑ ՆԱՄԱԿ

ԱՊՐԻԼ 24-Ի ՑՈՅՑԵՐԸ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՂ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ԽՄԲԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ

ՎԱՐԴԳԵՍ ԳՈՒՐՈՒԵԱՆ

Սիրելի Տղաք,
Ամէն տարիի, գէթ վերջին մօտ
երեսուն տարիներուն, Լոս Անձելը-
սի մէջ ձեր ծիփերով ցոյցեր կը
կազմակերպուին յարգելու համար
յիշատակը մէր բիւրաւոր նահա-
տակներուն, թուրքին եւ այլոց
յիշեցնելու որ մենք, երիտասարդ-
ներս աէլքն ենք մէր սրբազն
դատին, եւ բռնցկաւորուելով բարձ-
րաղաղակելու որ նման ցեղասպա-
նութիւններ չկրկնուին (Never
Again!):

100-ամեակին առիթով, շուրջ
160,000 հայեր քիլոմետրներով քա-
լեցին յատակօրէն շեշտելու որ մէր
նահատակները անմոռանալի են,
թէ մէր դատը անժամանցելի է, եւ
թէ մենք «պիտի պայքարինք մին-
չեւ վերջ» - «պայքա՛ր պայքա՛ր
մինչեւ վերջ»:

Հու հարց մը տամ: "Never Again" բացագանչութիւններէն ետք քանի՞ ջարդեր պատահած են կամ առաջքը առնուած են Ավրիկէի եւ Ասիոյ մէջ: Միամարի մէջ շուրջ 500,000 իսլամներ կը ջարդուին պետութեան կողմէ: Եթէնը՝ Քիւրտերը՝: Սուտանը՝: Հութինները՝: Ֆիլիփինի իսլամները՝: Շարունակէ՞:

Նոյնպէս, քաղաքական երեք
կուսակցութիւններու կազմակեր-
պութեամբ եւ մասնակցութեամբ
եկեղեցական երեք յարանուանու-
թիւններուն, բարեգործական, մշա-
կութային, հայրենակցական, գրա-
կան եւ այլ բազմապիսի եւ բազմա-
ռուն ձեռն թիւններու Առաջաւել-

զոյս սրութիւնսներու, Սոսթէպէլ-
լոյի Յուշարձանին առջեւ հոգե-
հանգիստ եւ ապա քաղաքական
հաւաք տեղի կեւունենայ նոյն օրը:

Հոյիվուտի փողոցներուն մէջ
թէ Մոնթէպէլլոյի Յուշարձանին
առջեւ, բոցաչունչ ճառեր կ'արտա-
սանուին թուրքիային պահանջելով
որ մեր հողերը վերադառնէ մեզի
եւ վնասուց հասուցում տայ -
արեան գինն ու յափշտակուած
հարստութիւնները, եւայն:

Երբեմն այս ցոյցիրը մեզ
կ'առաջնորդեն մինչեւ թրքական
դեսպանատուն, ուր գարձեալ բարձ-
րախօսներով մեր անժամանցելի
իրաւունքները կը պահանջենք: Կը
պատահի որ քանի մը երիտա-
սարդներ կ'ուզեն դեսպանատուն
բարձրանալ եւ պահանջագիր մը
ներկայացնել հիւպատոսին որպէս-
զի ան մեր պահանջքները փոխան-
ցէ թրքական կառավարութեան եւ
թրքական կառավարութիւնն ալ
լարկ եղած քայլերը առնէ:

չարկ պատուաքացլը առաջ։
Հիմա ես պիտի ուզեմ շատ
անկեղծ խօսիլ ձեր հետ։ Պիտի
խնդրեմ որ ճիշդ հասկնաք զիս եւ
եթէ համաձայն չըլլաք իմ կար-
ծիքներուս, մամուլով ձեր կարծի-
քը արտայայտեցէք եւ գաղութը
լուսաբանենք։

Եթէ 30 անգամ ցոյցեր կազմակերպուած են, ես անձնապէս այդ ցոյցերուն 25-ին ներկայ եղած եմ եւ բացի իմ յարգանքս մատուցանելու մեր նահատակներուն, բաւական մը մօտէն հետեւած եմ երիտասարդներու ընթացքին - վարուե-

Բնականաբար քիչ մը «ինք-
զինք ցոց տալու» երեւոյթը կաց:
Հասանառա աէօթ է ուսաւ:

Հաւասարեար պէտք է ըլլայի:
Երբ տակաւին «այ-ֆոն» ները
չկալին, կ'արժէր տեսնել այդ երի-

տասարդներուն ճիփերով երթեւե-
կութիւնը եւ ձեռքի «ռատիոյ»նե-
րով իրարու հետ հաղորդակցու-
թիւնը: Եռագոյն դրօշակներու ծա-
ծանումը իրենց ճիփերուն վրայ:
Շատ կարեւոր գործ մը ընողի
տպաւորութիւնը ձգած են վրաս,
որը երիտասարդներուն քով բնա-
կան է եւ ոչ այպանելի: Այդ՝
կ'ազդէր նաեւ այդ երիտասարդնե-
րուն մէջ ազգային ողիի հրահրու-
մը: Շատ լաւ էր:

Սակայն ... ի՞նչ շահեցանք այս
ցոյցերէն: Հոլիվուտափ մէջ կազմա-
կերպուած ցոյցերը միշտ «մենք
մեզի» եղած են: Բնականաբար ոչ-
հայ քաղաքական գործիչներ ալ-
ներկայ եղած են եւ խօսք առած,
Աստամ Շիֆը, օրինակի համար եւ
Լու Անձելրսի քաղաքապետը կամ
քաղաքային խորհուրդի անդամ-
ներ: Բացի հայերէն, նոյն օտարնե-
րը, քանի մը հարիւր մայթերու
վրայ քալողներ, պատուհաններէն
կախուածներ եւ ուրիշներ (խա-
նութպանները, անտունիները, կորս-
ուածները) միշտ հոն եղած են:
Ոմանք, դժոխած են որ այդ ցոյ-
ցերուն պատճառով արեւտուրը տու-

100-ամեակի ցուցը որքան որ
տպաւորիչ էր, ի՞նչ շահեցանք:
Այո՛, զանգուածներուն ազգային
ողին հրահրուեցաւ, մանուկներուն,
պատասխներուն, երիտասարդներուն
եւ մեծերուն լիշողութիւններուն
մէջ սքանչելի լիշատակներ մնա-
ցին, քանի մը հազար անցորդներ,
շէնքերու բնակիչներ թէ գրասեն-

հակներու աշխատողներ պատու-
հաններէն մեզ կը դիտէին եւ եր-
բեմն ալ կը բարեւէին մեզի: Քանի
մը խանութներ բաւականին գործ
ալ տեսան, մանաւանդ ուտեստեղին
եւ զովացուցիչ ծախող խանութ-
ներն ու ճաշարանները: Ցուցարար-
ներուն կարգապահութեան եւ ապա-
հովութեան հակող ոստիկանները
շատ գոհ էին որ մենք շատ կարգա-
պահ եւ օրինապահ ցուցարարներ
էինք (մինչեւ անգամ գնահատան-
քով արտայալութեցան մեր մա-
սին): Լու Անձելըսի օտար մամուլը
եւ հեռատեսիլի կայանները բաւա-
կան լայն արտայալութեցան մեր եւ
մեր դատին մասին: Թուրքը տեսաւ
որ եթէ պէտք ըլլայ, մենք միակամ
ենք եւ բոնցկաւորուիլ դիտենք:
Դարձեալ, թրքական դեսպանա-
տան առջեւ յեղափոխաշունչ, ազ-
գայնական երգերը հեչեցին: Օր-
ուան բանախօսները ոչ մէկ բառ
խնայեցին մեր իրաւունքները պա-
հանջուու:

Ճամշնելու:
Յաջորդող օրերուն, ամէնքս
ալ օրօրուեցանք 100-ամեակի ցոյ-
ցին արթած յաջորդութեամբ եւ մեր
երազներուն նորէն թափ տուինք:
Շատ լաւ խմբագրականներ եւ յօդ-
ուածներ գոռուեզան, բայց....

Աւածովր գլուխցամ, բայց....
Բայց ի՞նչչ:
Յաջորդ օրը դարձեալ հայ-
կական նպարատուները գացինք եւ
թրքական լոլիկի մածուկները թէ
տփեղինները գնեցինք, դարձեալ
թրքական արտադրութիւնը եղող

Հապուստներն ու շապիկները զնեցինք, դարձեալ թրքական ապրանքները բաղդատելով հայաստանեանին հետ, ըսինք որ թրքականը աւելի որրակաւոր է ... Հայաստանի մէջ անգամ, 100-ամեակի այդ պաշտօնական եւ յուզիչ միջոցառումներէն ետք, գային ու թրքական ապրանքներուն վրային-կան, եւ երբ թրքական ապրանքները ներածողներուն հարցուեցաւ որ «ինչու՞ թրքական ապրանք կը ներածէք», «ասիկա պիզնես է» պատասխանեցին:

թրքական ապրանք գնող
«հայ»երը երբեք չեն մտածէր որ
այդ թրքական լոլիկի մածուկին
մէջ մեր մորթուած նախահայրե-
րուն արիւնը կայ: Անոնք չեն մտա-
ծէր որ այդ բամպակներուն թէ
ոսպին, սալորներուն թէ ծիրանի
անուշներուն եւ չոր պտուղներուն
ծառերը իրենց արմատները միրճած
են մէր նահատակներուն անթաղ
ուկորներուն շուրջ: Այս «հայ»երը
չեն տեսնէր որ իրենց թրքական
ապրանքները գնելով, թուրքին
տնտեսութեան կ'օգնեն, եւ այդ
դրամներով, թուրքը թէ ատրպէց
ճանցին, զէնք ու զինամթերք կը
գնէ որպէսզի հայ զինուորները
սպաննէ, որպէսզի Հայաստանը քան-
դէ, որպէսի մէր մայրերն ու կինե-
րը, մեր քոյրերն ու մանուկները
բռնաբարէ, լլկէ:

«Հայ»երուն թրքական ապ-
րանք գնելու - չզնելու հարցով
քանի մը անգամ արտայացուուած
եմ Լու Անձելըսի մամուլին ես
Հայաստանի քանի մը թերթերուն
մէջ ինչպէս նաեւ հեռատեսիլի
վրայ: Ոչ մէկ արդիւնք: Ես զարմա-
նալով կը զարմանամ որ ինչու՝
Հայաստանի կառավարութիւնը
չեւարքիլէր թրքական ապրանքնե-
րուն ներածումը: Եթէ վաղը Հա-
յաստանի եւ Թուրքիոյ սահմաննե-
րը բացուին, Հայաստանի տնտե-
սութիւնը «Հապը կլած է»
«Հայ»երը, մանաւանդ Հայաստա-
նի մէջ, պիտի տասնապատկեն իրենց
ներածումները թուրքիայն եւ այս-

պէսով, ընականաբար, պիտի տուժէ հայկական տնտեսութիւնը - գործարանները, այդիները, երկրագործական արտադրութիւնները, հագուստեղինի շուկան, եւայլն: Զէ՞ս որ մենք ազատամիտ ժողովուրդ ենք..., մենք ցոյց պիտի տանք թուրքին որ մենք կրնանք «եղբայրաբար» ապրիլ մեր դարաւոր «դրացին»ին հետ: Վերջի վերջոյ, թուրքերը արեւմտահայերուն ջարդեցին եւ արեւմտահայաստանը գրաւեցին, ոչ թէ արեւելահայաստանը...: Եթէ օր մը թուրքերը որոշեն հայկական մեր հողերը վերադարձնել, նիւթական հատուցում կատարել, արդէն արեւմտահայ մնացած՝ ըլլար եւ ամէն բան հայաստանցիներուն կեւերթալ ...:

Սիրելի Երիտասարդներ,
ես կոչ կ'ընեմ ձեզի որ այս
տարի ձեր պայքարի ոճը փոխէ՛ք:
Փոխանակ Հոլիվուաի մէջ
զանգուածալին ցոյց կազմակեր-
պելու, կեւառաջարկեմ որ շատ լաւ
կազմակերպուած, հայկական նպա-
րաստուներու առջեւ հաւաքներ կազ-
մակերպէք, իւրաքանչիւր նպարա-
տան առջեւ քանի մը հարիւր
երիտասարդներով, եւ պահանջէք
այդ նպարատան տիրոջմէն որ ալ
թրքական ապրանք չներածէ:

Յոյցերը տեղի պէտք է ունենան Փաստէնայի, Կէնտէյլի, Հովկուտի, Նորթ Հովկուտի, Պըրպէնքի, Տուարթէի, Քանոկա Փարքի եւ միւս քաղաքներուն բոլոր հայկական նպարատուներուն առջեւ: Այսպէսով նաեւ Հովկուտէն դուրս ելած կ'ըլլանք եւ այդ քանի մը քաղաքներուն օտարներն աւ մասսամբ տեղեակ կ'ըլլան մեր դատին:

Բնականաբեր լւա մտածուած
պաստարներ ալ պէտք է պատ-
րաստուին, ցնցիչ լոզունգներով -
«Քե՛րջ թրքական ապրանքներուն»,
«արիւն կայ այդ մածուկին մէջ»,
«յարգենք մեր նահատակներուն

Ծար.ը էջ 18

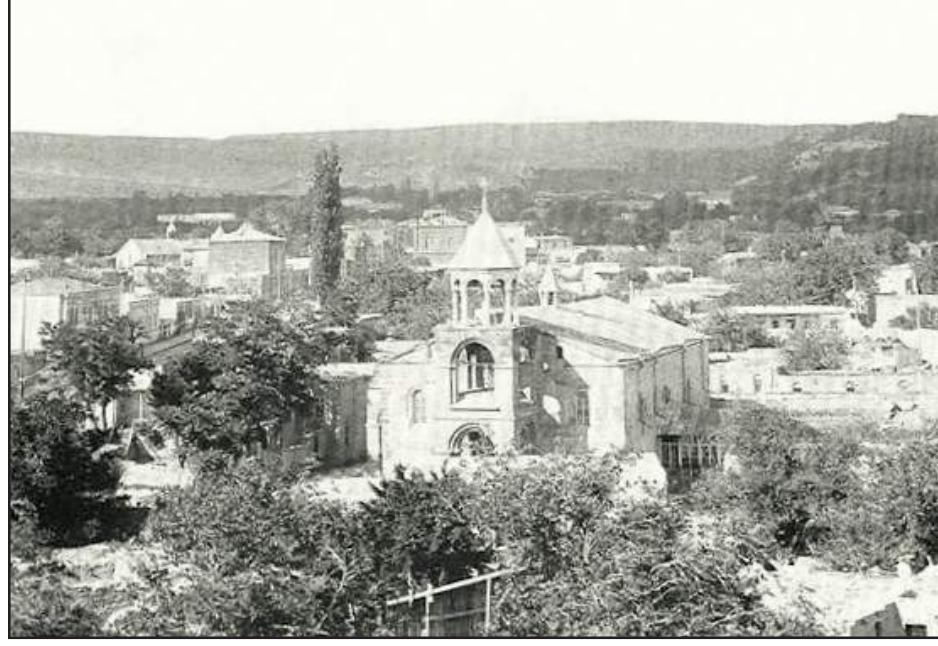
The poster features a large graphic of a violin on the left side, oriented vertically. The body of the violin is red with black outlines, and the neck is blue. A treble clef is positioned above the violin's neck. Above the violin is a circular graphic containing a multi-colored globe with stylized human figures in various colors (blue, green, yellow, red) surrounding it. The title "Unity Concert" is written in a large, flowing red cursive font at the top right. Below the title, the words "DEDICATED TO" are followed by "THE ARMENIAN GENOCIDE", "THE HOLOCAUST", and "AND SLAVERY" in a dark blue serif font. In the center, the text "IN LOVING MEMORY OF" is written above "CHRISTIAN SHAHNAZARIAN" in red. To the right of this text is a small portrait photo of Christian Shahnazarian. Below the title and dedication, the date "SUNDAY, MARCH 25, 2018" is prominently displayed in large red letters. Underneath the date, the location "300 E. Colorado Blvd., Suite 200, Pasadena, CA 91101" is given. The text "Refreshments & Hors D'oeuvres" is written in a script font, followed by "Social Hour 2:00-3:00pm • Concert 3:00-5:00pm". Below this, eight performer portraits are arranged in two rows of four. The top row includes Alan Chapman (Pianist), Vatche Mankerian (Pianist), Yin Yin Huang (Pianist), and Allisonne Crawford (Vocalist). The bottom row includes Karen Benjamin (Vocalist), Arpy Aintablian (Soprano), Ling Van Cellist, and Jonathan Wei (Violinist). At the very bottom, the text "FOR TICKETS & INFO CONTACT: DONATION \$35" is followed by contact information: "Nat Nehdar: 626-437-1354 nnehdar@aol.com" and "Vahe Atchabahian: 626-354-5924 vamedia@yahoo.com". A pink banner at the bottom right reads "90-MINUTE FREE PARKING VALIDATION".

ԳԵՂՐԳ Ե. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ԵՏՔ Ի՞ՆՉ ԵՂԱՆ ԵՐԵՒԱՆԻ ՀԱՅ ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐԸ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ԵՐԿՈՒՏԱՍՆԱՄԵԱԿՆԵՐՈՒՆ Ս.Պօղոս-Պետրոս Եւ Ս. Կաթողիկէ ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐԸ

ԴՈԿՈՒՐ ԶԱՒՏ Ա. ՔՅՆՅ. ԱՐՁՈՒՄԱՆԵԱՆ

ՎԵՅ ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐՈՒ
ճակատագիրը

Տ.Տ. Գէորգ Ե. Սուրէնեան
Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս վախ-
ճանեցաւ 1930 թուի Մայիսի 8-ին,
եւ հազիւ ամիս մը անցած Երեւանի
Հնագոյն Եկեղեցիները քանդուելու
վտանգին հնթարկուեցան Հայս-
տանի համայնավար կառավարու-
թեան հրահանգով։ Կը սպասէին
Հայրապետի մահուան կարենալ ձեռ-
նարկելու այդ ոճրապարտ արար-
քին։

ԵՐԵՎԱՆԻ ՍՈՒՐԲ ՊՕՂՈՍ-ՊԵՏՐՈՍ՝ ԵԿԵՂԵՑԻՆ քանդուած 1930-ին
(այժմ Սոսկուա Պատկերասրահ)

924 թուին Երեւանի մէջ կա-
յին գործող վեց հայ Եկեղեցիներ՝
Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ, Ս. Պօղոս-
Պետրոս, Ս. Կաթողիկէ, Ս. Սարգիս,
Ս. Զօրավար եւ Ս. Ցովկաննէս։
1930-ի Յունիսի Յուլիսին ամիսնե-
րուն կայացած Համայնավար Կու-
սակցութեան 16-րդ համագումարը
վերահաստատեց Լենինի վճռական
դիրքն ու հրահանգը կրօնքին եւ
Եկեղեցին հանդէպ, յայտարարե-
լով որ «Կուսակցութիւնը պէտք է
ամրապնդի եւ զարգացնի կրօնի
յետադիմական ազդեցութիւնից
ազտագրումը»։ Որպէս անմիջա-
կան հետեւանք իսկոյն Եկեղեցինե-
րու քանդումն ու փակումը շարու-
նակուեցան որքան ատեն որ հա-
կակրօն քաղաքականութիւնը կ'ամ-
րանար երկրին մէջ։

ՍՈՒՐԲ ՊՕՂՈՍ-ՊԵՏՐՈՍ
ՀՆԱԳՈՅՆ ԵԿԵՂԵՑԻՆ

Եկեղեցիներու քանդումն ու
բունագրաւումը հետապնդելու լուրջ
քայլեր մկան առնուիլ ինչպէս
Խորհրդապային Միութեան Երկիրնե-
րուն մէջ, նոյնպէս նաեւ Հայստա-
նի մէջ, ուր ծրագրեցին եւ գոր-
ծադրեցին Երեւանի լիշեալ Ս.
Պօղոս-Պետրոս եւ Ս. Կաթողիկէ
Հնագոյն Եկեղեցիներուն քանդու-
մը։ Առաջքն առնելու համար այդ
ոճիրին, Հայստանի պատմական
յուշարձաններու պահպանութեան
յանձնաժողովի նախագահ եւ յայտ-
նի ճարտարապետ Ալեքսանդր թա-
մանեան, որ նոյն տարիներուն
ներկայ Երեւան քաղաքի ընդհա-
նուր, հոյակապ, համապարփակ եւ
լիակատար ճարտարապետական նա-
խագիծը պատրաստող եղաւ, զգա-
լով զալիք վտանգը, երկու նամակ-
ներ գրեց 1930 Փետրուար 6 եւ
Մարտ 2 թուակիր իրեն հետ գի-
տաշխատող ընկերոջ Աշխարհաբեկ
Քալանթարեանի հետ միասին, դի-

մելով Հայաստանի լուսաւորութեան
կոմիտէի նախագահ Ա. Եղիազար-
եանին, բացատրելով թէ ինչ մեծ
սխալ պիտի գործուէր քանդելով Ս.
Պօղոս-Պետրոս Եկեղեցին որ «կա-
ռուցուած է 1679 թուի մեծ Երկրա-
շարժից անմիջապէս յետոյ»։
Նամակները կը հաստատէին
թէ «Սուրբ Պօղոս-Պետրոս Եկեղե-
ցին ամենահին շէնքերից մէկն է»,
զգուշացնելով որ Եկեղեցին իր
վրայ պատմական բազմաթիւ ար-
ձանագրութիւններ եւ քանդակներ
ունէր, «եւ իր ամբողջութեամբ
ներկայացնում է 17-րդ դարում
հայ ճարտարապետական պատկե-

Սակայն ամէն ինչ ի գուր անցաւ,
եւ 1930 Նոյեմբեր 6-ի Երեւանի
քաղաքային խորհուրդի նիստին
որոշեցին քանդել զայն, «նկատի
առնելով որ այդ Եկեղեցու շէնքը
չունի ոչ մի ճարտարապետական
արժէք», եւ իսկոյն քանդեցին զայն:
Երեւանի միւս երկու Եկեղեց-
ցիները եւս, Սուրբ Լուսաւորիչն ու
Սուրբ Կաթողիկէն վտանգուեցան,
եւ 1931 Օգոստոս 18-ին Վաղարշա-
պատի շըջանի քաղիսորդութիւնին
անապահ Լ. Վարդունի կոչեցեալը
դիմելով Մայր Աթոռի Գերագոյն
Հոգեւոր Խորհուրդին պահանջեց
Երեւանի Սուրբ Կաթողիկէ Եկե-
ղեցին բանալիները: Մայր Աթո-
ռոյ Տեղակալ Խորէն Արքեպիսկոպո-
պոս Մուրատբէկեան մէրժեց պա-
հանջքին ընթացք տալ, քաջ գիտ-
նալով որ պէտութիւննը Եկեղեցին
գրաւելով պիտի յանձնէր հետեւալ
եւ մահամերձ «Ազատ Եկեղեցա-
կաններուն»: Տեղակալը «ամէն զնով
որոշեց պահապան Եկեղեցին անար-
գելուց», առարկելով որ Մայր
Աթոռը ինք պիտի բանակցի կա-
ռավարութեան հետ եւ հասկցնէ
պահանջքին անօրէն եւ անարդար
ըլլալը: Օգոստոս 27-ին պէտու-

չող անաստուածների միութեան»
կեղրոնական խորհուրդին: Այս
ձեւով Երեւանի կեղրոնական երեք
հայ Եկեղեցիներէն երկուքը՝ Ս.
Պօղոս-Պետրոսն ու Ս. Կաթողիկէն
կը քանդուէին եւ միւսը՝ Ս. Լուսա-
ւորիչը բոնի կը յանձնուէր Մայր
Եկեղեցւոյ դէմ ապստամբող հերձ-
ուածողներուն եւ անաստուածնե-
րուն:

**Տեղակալ Խորէն
Արքեպիսկոպոսի Դիմումը**

Հակառակ այս բոլորին կորո-
վի Խորէն Արքեպիսկոպոս 1931
Սեպտեմբեր 10-ին, յատուկ նամա-
կով կը դիմէր կառավարութեան
պնդելով որ «յիշեալ Եկեղեցին
հանգած չպիտի համարել», պատ-
ճառաբաննելով անոր երկու տարի-
ներու չգործածութիւլը որուն իսկա-
կան պատճառը պէտութեան պար-
տադրած անտեսնելի տուրքն էր եւ
քահանայից դէմ շղթանազերծուած
հալածանքը: Տեղակալ Խորէն Ար-
քեպիսկոպոս յանուն Մայր Աթոռի
կ'առաջարկէր Ս. Կաթողիկէ Եկեղե-
ցին իր համայնքին վերադարձնէլ
եւ չգրաւել Ս. Լուսաւորիչ Եկեղե-
ցին, որոնց նկատմամբ քաղաքայիցին

ԵՐԵՎԱՆԻ Ս. ԿԱԹՈՂԻԿԻ ԵԿԵՂԵՑԻ քանդումը 1936-1937

թիւնը կրկին պահանջեց Եկեղեցւոյ
բանալիները, պատրուակելով որ
Եկեղեցին երկու յաջորդական տա-
րիներու ընթացքին չէր գործած-
ուած կրօնական համայնքին կողմէ,
եւ թէ պէտական օրէնքով նման
չէնք մը «համարւում է փակուած»։

**ԳԵՐԱԳՈՅՆ ՅՈԳԵՒՐՈ ԽՈՐԻՈՒՐՈՒ
ՍԻԶԱՄՍՈՒԹԻՒՆԸ**

ԳՀԽ-ը 1931 Սեպտեմբեր 1-ին
Երեւան ուղարկեց Գէորգ Արքե-
պիսկոպոս Զորեքճեանը կառավա-
րութեան հետ բանակցելու համար
եղած պահանջքին դէմ, սակայն
դեկապարութիւնը չընդունեց զինք,
պատրուակելով որ Երկրին նախա-
գահն ու տեղակալը կը բացակայէ-
ին քաղաքէն: Անդին, Երեւանի Ս.
Կաթողիկէ Եկեղեցւոյ ճակատագի-
րը վճռած էին արդէն Օգոստոս 30-ին,
ու վարչական կարգով բանալով

Եկեղեցին եւ կազմել համապատաս-
խան ակտ եւ յանձնանել զայն Ազատ
Եկեղեցականներին»: Սա կը նշանա-
կը առանց բանալիները ունենալու
Եկեղեցւոյ դոները բունի կերպով
խորտակելու եւ շէնքին տիրանա-
լու: Խև Սուրբ Լուսաւորիչ Եկեղե-
ցին, որ արդէն խև յանձնուած էր
հետեւական խումբին, որոշեցին ոչ թէ
վերադարձնէլ իրաւատիրող՝ Մայր
Աթոռին, այլ «տրամադրել մարտն-
չական աշխատանքուն համար աշխատանքուն»։

խորհուրդի նախակին նախագահ
Սեղրակ Մարգարեան «խոստացել
էր թոյլատրել» գոնէ Ս. Լուսաւո-
րիչ Եկեղեցւոյ մէջ հրամարել տալ
Մայր Եկեղեցւոյ հաւատացեալները
«համայնքական ժողով գումարելու
եւ յայտնաբերելու համայնքին կամ-
քը եւ ըստ այնմ տրամադրելու
լիշեալ Եկեղեցին»։

Նոյն առիթով Տեղակալ Սրբա-
գանը իր նոյն նամակը կը փակէր
հարց դնելով Հայաստանի կառա-
վարութեան թէ ինչ էր պատճառը
որ այդքան մէծ արժէք կը տրուէր
հերձուածողներուն որոնք «անարգ-
ուած են թէ՝ համաձիւթենական
հայ հաւատացեալների եւ թէ՝ պա-
ղութակացութեան կողմից», տա-
կաւին հաշուի չառնելով միլիոնա-
լոր հայ հաւատացեալներու կապը
Ս. էջմիածնի Ընդհանրական Հայ-
րապետութեան հետ»։

**ԱՆԱՊԱՏԿԱԾ ՍԵՐԺՈՒՄ
ԵՎ ԿԱԹՈՂԻԿԻ ԵԿԵՂԵՑԻ ՔԱՆԴՈՒ-
ՄԸ**

Հայաստանի իշխանութիւննե-
րը մերժեցին եղած խնդրանքն ու
տրուած բացատրութիւնները ու
պաշտօնականացուցին իրենց ափո-
րինի գրաւումներն ու փոխան-

**ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐՈՒ ՏԻՄՈՒՐ
ճակատագիրը**

Հակառակ եղած միջազգային
արուեստագիտներու արգելքին,
անոնք Ս. Պօղոս-Պետրոս Եկեղեց-
ւոյ ներքին նկարազարդումները եւ
արտաքին քանդակները պիտի
իրենց հիմքներէն, քան-
դելով նաեւ հայ քրիստոնեաց ժո-
ղովուրդին հոգեւոր եւ բարոյական
կապը այդ սրբավայրերուն հետ:

Հայաստանի իշխանութիւննե-
րը մերժեցին եղած խնդրանքն ու
տրուած բացատրութիւնները ու
պաշտօնականացուցին իրենց ափո-
րինի գրաւումներն ու փոխան-

ՄՆԱՑԵՌ ԱՅՍԱՏԵՂ

Ն. ԹՈՒԽԻԿԵԱՆ-ԽԱՎԱՏՈՒՐԵԱՆ
Յովհաննէս Թումանեանի
թանգարանի տնօրէն

1912-13թթ. հայութիւնը համագալին մասշտաբով նշում էր դրերի գիւտի 1500 եւ հայոց գրատպութեան 400 ամեակները: Չունենալով ազգային պետութիւն, հայութիւնը աներեւակացիլի արժանապատռութեամբ եւ երախտագիտութեամբ էր նշում մեծ տարեղարձերը: Արեւմտահայութիւնը եւ արեւահայութիւնը դարձել էին, այսպէս ասած, մէկ ամբողջութիւն, մէկ հայութիւն, մէկ ազգ: Դա համազգացին զարթօնքի շրջան էր: 1912-ը, բառիս բուն իմաստով, վերածնունդի տարի էր նաեւ թումանեանի համար: 1912թ. Մարտի 20-ին Պետերբուրգի դատարանը չափացուցուած համարեց նրա մեղքը եւ արդարացրեց: Այլապէս սպասուած էր Սիպիր, կամ ... Ուրեմն՝ ֆիզիքական առումով սա իրապէս կարելի է վերածնունդ համարել:

Թումանեանի ազատութեան լուրը մեծ խանդավառութիւն առաջացրեց հայկական շրջանակների մէջ եւ մուկութեանակ բանաստեղծ Ալեքսանդր Ծատուրեանը ինդրեց թումանեանին մինչեւ թիֆլիս մեկնելը անցնել Մոսկուա՝ տեղի հայ մտարականութեանը հանդիպելու համար: Թումանեանը չմերժեց: Աւագ որդին՝ Մուշեղը հօրից անբաժան էր:

«Իսկապէս հայրիկը էստեղ մեծ դրծի վրա է... Հայրիկը էս 400-ի տոնին շատ բաներ է մտադիր անել, էստեղ Պետերբուրգի ու Մոսկուայի հայերից ուղղում է մի բան սարքել, մի փոնտ: Իհարկէ, շատ է ոգեւորուել... Ամէն օր մի տեղ են լինում՝ թատրոն, ցուցահանդէս, գրական մանկական հանդէս, կոնճարանութիւն, այցելութիւններ եւ այլն»: (Մ.թ., Ապրիլի 5-ին ընտանիքին դրած նամակից):

Թումանեանը համոզուած էր, որ այս փառակեղ առիթները կարող են փոխել հայութեանը, նոր որակ հաղորդել նրան, մեկնարկային մի նոր փուլ հանդիսանալ ամբողջ ազգի համար:

«Սրանից էլ լաւ դէպք չի կարող լինել, որ մենք էլ ազգովին մի շարժուենք գիւտութեան համար: Ախր շատ ենք անդէտ ու կոյր-գիւղից մինչեւ քաղաք, հոգեւորական-աշխարհական, գրողութեանից, ամէն բանից, մէր պատմութիւնից, մէր կեանքից...»: (Յօրեւեանների առիթով Գալուստ Տէր-Մկրտչեանին գրած նամակից 1912, Մայիս 25):

Հաւատալով բարեբեր զարթօնքին՝ Յովհաննէս թումանեանը նախաձեռնուած է գրական մի կառոյցի հիմնադրութը: Եւ արդէն 1912-ի Հոկտեմբերին թիֆլիսուած պաշտօնապէս մեկնարկուած է Կովկասի հայոց գրական ընկերութեան գործունէութեամբ մործունէութիւնը՝ նախագահութեամբ պարոն Յովհաննէս թումանեանի:

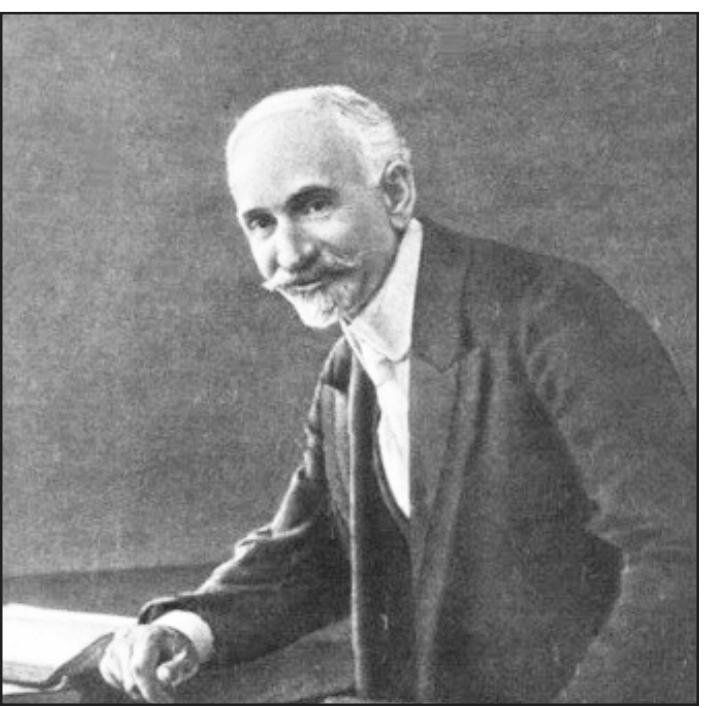
Կովկասի հայոց գրական ընկերութեան հիմնադրութից մէկ տարի անց Պոլսուած վախճանուութէ է քաղաքական գործիչ Սիմոն Զաւարեանը: Նրա դին թիֆլիս ուղեկցող թափօրին մէջ էր նաեւ Ատոմ Եարճանեան Սիմանթօն:

Վերջինս առաջին անգամ էր թիֆլիսուած: Սա արեւելահայութեան համար ճիշտ նոյն նշանակութեան քաղաքն էր, ինչ Կոստանդնուպոլիսը՝ արեւմտահայութեան: Սիմանթոն ծանօթանուած էր քաղաքին, հայութեան կեանքին, շիշուութէ մտաւութէ արական ընկերութեան համար: Արական ընկերութեանը իր սէրն էր եւ իրեն սիրուած զգալու զօրաւոր զգացութիւնը: Մաքերը նրան մերթ ներման մէջ էր կատարուած համար ճամանակ և առաջարկուած էր կովկասի հայոց գրական ընկերութեան շարքերը: Նրան այստեղ առանձնայատուկ կերպով են պատռուած:

«...Եւ առանձին հաճոյքով ուղուած եմ իշտակել, որ տաճկահայ գրականութեանը նուիրուած էս երեկոյին ներկայ է տաճկահայ գրականութեան ինքնատիպ ու տաղանդաւոր ներկայացուցիչներից մինը՝ մեր ազգացին վշտի ու կորովի ուժեղ երգչը, Պ. Ատոմ Եարճանեան-Սիմանթոն, որին յայտնուած եմ մեր սէրն ու յարգանքը»: (Յ.Թ.)

Եարճանեանը այնքան լաւ էր իրեն զգուած թիֆլիսուած: Յովհաննէս պարոցի քառաձայն երգչախումը՝ կոմպոզիտոր Արքէն Տիգրանեանի ղեկավարութեամբ, վահրամ Փափակեանը՝ Դանիել Վարուժեանի եւ պատռակոր հիւրի բանաստեղծութիւնների ընթերցամբ, Նուարդ թումանեանի ուղեկցութեամբ մեծ դերասանութիւն Սիրանուշի հետ հանդիպութները, ընդհանրապէս այն ջերմ վերաբերունքը, որ գտաւ նախեւառաջ կովկասի հայոց գրողների ընկերութեան ղեկավարի ընորդիւ, անչափ յուղել էին նրան: «Մանցէք թիֆլիսուած»: Սա թերեւս ամէնից լաճախ համար հանդիպութեան առաջարկն էր Սիմանթուին: Բայց իր փոխարքն էր Սիմանթուին: Բայց թումանեանին ընծայագրուած բազմաթիւ գրքերը եւ յստակ որոշեց լքել թիֆլիսը: Դրա համար նա թէ ամենալավ եւ թէ ամանձնական պատճառներ ունէր: Այս քաղաքուած էր ապրուած իր երեմնի սէրը՝ այն աղջեկը՝ Սաթենիկ Զաղեթեանը, որ թերեւս առաջին անգամ նոր եւ

գեղեցիկ զգացութիւնների աղերի է եղել իր համար: Թիֆլիսը արթեան կապուած վերյուշը՝ իրենց առաջին հանդիպութէ Լոզանի կայարանուած, լուսանկարը, որ փաստորէն թուցրել էր աղջկանից եւ պահելի իր մօտ որպէս թալիսաման, օրիորդի նամակները, իր ապաքինուելը, որի մէջ երեւի թէ ամենամեծ բաժնը բաժնութիւնը էր աղջկանից առաջարկուած համար:

Նուրբ եւ հանդարտ տրամադրութեան մէջ էր նա: Ինչ-որ բան էր կատարուութէ հետը՝ տաք, աննման, հաճելի եւ նորմալ բան: Արդէն հասել էին տան շէմքին: Ներս մտնելու անկեղծ արուած հրաւերը Ատոմը մէրժեց: Հաւանաբար, հոգու խորքուած շնորհակալութիւն յայնուել էր գեղեցիկ սէր-իշողութեան եւ գեղեցիկ սէր-իրականութեան միջեւեւ:

Նա հեռացաւ թիֆլիսուած յայտնուել էր գեղեցիկ սէր-իրականութիւն մարդկանին: Եւ հիմա թիֆլիսուած յայտնուել էր գեղեցիկ սէր-իշողութիւն եւ գեղեցիկ սէր-իրականութեան մարդ:

Սիմանթու օրով յետաձեզ ճամփորդութիւնը, բանի որ լսել էր, թէ ծովը փոթորկութէ է: «Սեւ ծովը ալեկուուած է, չեմ ուզեր ճանապարհութիւն, որ ձեր ձուկերը չափաւուած էր կովկասի սէր-իրականութիւնը:

- Սաթօ,- այսպէս էր կոչուած պէտքը Սաթենիկին, - օրիորդը շրջուց, ճանաչեց իր դիմաց կանգնած տղամարդուն, լայն ժպտաց նոր դերասանութիւն Սիրանուշի դաստեղ համար: Եւ այս գալուալուուրը չափաւուած էր կովկասի սէր-իրականութիւնը:

- Ներեցէք,- մեծ դժուարութեամբ արտաբերեց Ատոմը, ես սիալած եմ:

- Այնքան էլ չէք սիսալուել, պարոն արճանեան, ես Սաթենիկի փոքր քոյքն եմ: Զակառակի պէս այդ օրը Սաթենիկը թատրոն չէր եկել հիւանդ լինելու պատճառով: Ներկայացուածից յետոյ Սիմանթուի աղջիկներին ուղեկցեց տուն: Ինչ-որ

1915թ. մնացել էր շատ քիչ ժամանակ:

Ուր էլ որ ճամփորդեց Ատոմ Եարճանեանը, նրան խնդրեցին մնալ եւ ստեղծագործել այդտեղ թիֆլիսուած, ճանապարհութիւն է, չեմ ուզեր ճանապարհութիւն, որ ձեր ձուկերը չափաւուած էր կովկասի սէր-իրականութիւնը:

«Պիտի երթամ. իմիններս հոն են»:

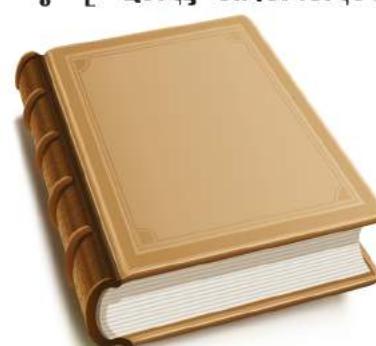
1915թ. մնացել էր շատ քիչ ժամանակ:

Ուշադրութիւն, երբ ամեակները վերաբերի մէկէ աւելի թիւերու, ապա ան չի միանար այդ թիւերէն ո՞չ մէկուն՝ 400 եւ 500 ամեակները:

VA Print Media

Book Printing • Hard Covers • Year Books
Restoration of Old Books & Bibles

Նոր Գիրքերու Տպագրութեան եւ
Հին Գիրքերու Նորոգութեան Համար
Հեռաձայնել՝ ՎԱՀ ԱԶԱՊԱՀԵԱՆին

Vahe Atchabahian

1743 E. Elizabeth St. • Pasadena, CA 91104

Tel: 626-793-6220 • Cell: 626-354-5924

vamedia@yahoo.com • www.vaprintmedia.com

Yes, I wish to subscribe to Massis Weekly
Enclosed a check for (one year)
* \$50,00 * \$100,00 (first class) for USA
\$ 125,00 (Air Mail) for Canada.
\$ 250,00 (Air Mail) Overseas.
Name: _____
Address: _____
City: ----- State: ----- Zip Code: -----
Country: _____
Tel: ----- Email: -----

ԾԵՐՈՒԹԵԱՆ ԲՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՅՑԸ ԴԱՆԴԱՂԵՑՆՈՂ ՄԹԵՐՔՆԵՐ

Երիտասարդութեան յատկացուած ժամանակը հնարաւոր չափով երկարաձեռք մարդու բնական ցանկութիւնն է: Յատկապէս մենք՝ կիներս, կ'աշխատինք ճիշդ մնուիլ, որպէսզի մարմինը ստանայ օգտակար նիւթերու բաւարար քանակ, կը հետեւինք մեր մաշկի ու մազերու վիճակին, կը փորձենք տեղեկացուած ըլլալ գեղագիտական միջոցներէն, որոնք կ'օգնեն նուազեցնելու ծերութեան ֆիզիքական և տեսողական դրսեւորումները:

Գրագէտ ընտրուած մնադարգը երիտասարդութեան համար մղուող պայքարի հիմնաքարային բաղադրիչներէն է: Մասնագէտները կը կարծեն, որ ամենաօգտակար մնուելու, այսպէս կոչուած, միջերկրածովեան սկզբունքն է: Ճաշատեսակներու մեծ մասի բաղադրութեան մէջ կը մտնեն բանջարեղին եւ միրգերը, ընկուգեղին, ձիթաղիղ, այսինքն՝ մթերքներ, որոնք հարուստ են բջիջանիւթով, անփոխարինելի ամիսաթիւներով, օմեկա-3 եւ Բ խումբի կենսանիւթերով:

Ցանակ մնուելու այսպիսի եղանակը այնքան ալ մատչելի չէ զուտ գնային առումով, քանի որ, օրինակ, ծովամթերքը աժան չէ, սակայն կան նաեւ ոչ-պակաս օգտակար եւ աւելի քիմքին տպոր համարժէք տարբերակներ, որոնք կ'օգնեն պայքարելու վաղաժամ ծերացման դէմ ո՛չ պակաս արդիւնականութեամբ:

1) Կանաչ թէյ- Այս ըմպելիքը ունի վառ արտայայտուած առողջացնող յատկութիւններ: Թարմ եփուած կանաչ թէյին մէջ կան նաեւ մեծ քանակով հակաօքիտանթիւններ, որոնք կը նպաստեն մարմնին՝ ազատուելու թոյներէն եւ կը պայքարին ազատ ուստիքալներու, երիտասարդութեան գլխաւոր թշնամիներուն դէմ:

2) Կիտրոնի հիւթ- Կիտրոնի հիւթը բարերար ազդեցութիւն կը դործէ մաշկի, եղունգներու եւ մազերու վիճակին վրայ: Անոնք ձեռք կը բերեն ընական գոյն, կը դառնան հարթ, փափուկ եւ աւելի ամուր: Անոր օգտակար նիւթերը բարերար ազդեցութիւն կը գործառութիւններ:

3) Մեր տուրմ- Քաքառն, որմէ կ'արտադրուի տուրմը, ֆլաւորնուներու աղբեկը է, որոնք կը նպաստեն արեան մաքրման եւ արեւի ճառագայթներու կործանարար աղղեցութենէն մաշկի պաշտպանութեան: Հակառակ այս մթերքը օգտակարութեան, պէտք չէ մոռնալ, որ անիկա շատ քալորիներ ունի: Եւ ընդհանրապէս, քաղցրի օգտագործման ժամանակ՝ չափի զգացողութեան պահպանումը ընականուն կշիռ ունենալու երաշխիք է:

4) Սունկ- Սունկերու բոլոր տեսակները բուսական մանրաթելերու, որոնք կը լաւացնեն մարսողութիւնը, եւ Դ կենսանիւթի աղբեկը են, որուն պակասը հնաշարժողական անդամներու առողջութիւնը պահպանելու համար այնքան անհրաժեշտ քալիսումի իւրացման համար խնդիր կրնան ըլլալ:

5) Հնկուգեղին- Հնկուգի իւրաքանչիւր տեսակի մէջ կայ օմեկա-3, չափեցած ճարպեր, սպիտակուցներ եւ բջիջանիւթ: Անոր փոքրիկ բուռը անզամ օգտակար ու մնադարար ուտելիք է, որ հիանալի կերպով թէ՛ կը յագեցնէ քաղցը, եւ թէ՛ մարմինը կ'ապահովէ լրացուցիչ ուժանիւթով:

6) Ձիթալուղ- Ասիկա բուսակարութիւր լաւագոյն տարատեսակն է, որմով արժէ յագեցնել օրուան մնադարարգը: Աւանդական ճաշատեսակներու մեծ մասին մէջ այս մթերքին ներառումը կը նպաստէ քոլեսթերոլի մաշկարդակի բնականուացման, եւ իբրեւ արդիւնք՝ կը լաւացնէ սիրտ-անօթային համաշկարգի վիճակն ու գործառութիւնը:

7) Լոլիկ- Լիքորենները, որոնց մով հարուստ է լոլիկը, ուռուցքային հիւանդութիւններու կանխարգիլման բնական միջոց են: Բացի այդ, մասնագէտներու կարծիքով, ասիկա այն քիչ մթերքներէն է, որուն օգտագործումէն հասած օգուտը կը մեծնայ անոր ջերմացին մշակումէն ետք:

8) Բրքուկ- Կաղամբի այս տեսակի գլխաւոր առաւելութիւններ:

բէն են բուսական բջիջանիւթի, կենսանիւթերու եւ հակասիտանթներու բարձր պարունակութիւնը: Բրքուկի կանոնաւոր գործածութիւնը մննդակարգի մէջ, կը նպաստէ աղեստամոքսային համակարգի կենսագործունէրութեան բնականուացման, ինչպէս նաեւ թոյներու մարմինէն արդիւնաւէտ դուրսերման:

9) Մրգային մածուն- Կաթնամթերքի բոլոր տեսակները քալիսումի անփոխարինելի աղբեկը են, իսկ նոյնինքն քալիսումը կ'օգնէ ամրացնելու ուսկրային հիւսուածքները: Մրգային մածունը, իր հերթին, հարուստ է սպիտակուցներու եւ Դ կենսանիւթի բաւարար քանակով: Այս մթերքը հիանալի կերպով կը համադրուի միրգի հետ, իսկ կաթնաթթուութիւնը պաքեթերիներու առկայութիւնը կը նպաստէ մարտութեան ընթացքի լաւացման ու կը խթանէ նիւթափոխանակութիւնը:

10) Նուռ- Նուռը շատ օգտակար է սրտի բնականուն կենսագործութիւններու աղբեկամ համար, ինչպէս նաեւ բարերար ազդեցութիւն կը գործէ մաշկի վիճակին վրայ: Նուռի շնորհիւ կարելի է մաշկին վերադարձնել հարթութիւնն ու փափկութիւնը:

11) Սպանախ- Սպանախի մէջ եղած մեծ քանակով նիւթերը նուազագոյնի կը հասցնեն մաշկի՝ արեւու ճառագայթներու հետ տեսական շփման հետեւանքով յառաջացած վնասուածքները: Պեթա-քարութիւնը եւ լիւթէինը, որոնցմով նոյնպէս հարուստ է այս մթերքը, կը նպաստեն հիւսուածքներու առածական նութեան վերականգնման:

12) Քաղցը պղպեղ- Գոյութիւնը ունին շատ հիանալի բաղադրատոմսեր, որոնց մէջ իբրեւ բաղադրիչ է անդամնի իննամքն ու դրական տրամադրութիւնը:

պղպեղը: Ը կենսանիւթի բարձր պարունակութիւնը կը նպաստէ դիմադրողականութեան ամրացման, հիւսուածքներու վերականգնման արագացման, սպիտակուցներու իւրացման բնականոնացման, իսկ հակաօքիտանթները ուռուցքներու հիանալի կանխարդելիչներ են:

13) Քրքում- Այս համեմունքի կազմին մէջ մտնող քրքումինը կը խոչընդոտէ այլասերիչ ընթացքներու զարգացման բջիջացին մաշկարգի մէջ եւ հականօրին կը նուազեցնէ քաղցկեղով, ալզէկմըրի հիւսուածքներու մարմինէն արդիւնածքներու առաջացումը:

14) Ստեպղին- Այս բանջարեղինը հարուստ է Ա կենսանիւթուկ: Սնունդի մէջ ստեպղինի յաճախակի օգտագործումը բարենպաստ ազդեցութիւն կը գործէ մաշկի, մազերու եւ եղունգներու առողջութեան վրայ, արտի եւ համարական համար կը նպաստէ տեսողութեան վրայ:

15) Վարսակի փաթիւներ- Վարսակի օգտակար յատկութիւնները դժուար է գերազանցաւածել: Բուսական բջիջանիւթի ու լորձային զանգուածի ճեւաւորման բնական ունակութիւնը կը լաւացնեն աղիքներուն շարժը: Վարսակի հիմքը քաղցկեղով մթերքները նաեւ լաւ կ'ազերէն մաշկին վրայ՝ զայն դարձնելով աւելի մաքուր, թարմ, ու տալով անոր առողջ երանդ:

Երիտասարդութեան գաղտնիքները պար են եւ մատչելիի: Անոնց թիւին կը պատկանին հաւասարակշռութեան սնունդը, չափաւոր ֆիզիքական ծանրաբեռնութիւնը: Պարագան առաջարկուածութիւնը: Պատրաստեց՝ ՆԱՐԻՆէ Ն.

GARNI
Nourish your hair
with natural products

www.GarniUSA.com
Pasadena, CA 91102, USA

Զօրացիւր
Օժանդակելու
Փոկելու

www.syrianarmenianrelieffund.org

Syrian Armenian Relief Fund
P.O. Box 1948
Glendale, CA 91209-1948

